

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA  
UŽSIENIO IR EUROPOS SĄJUNGOS REIKALŲ SKYRIUS  
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO DĖL MINIMATOS KONVENCIJOS DĖL  
GYVSIDABRIO RATIFIKAVIMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ LIETUVOS  
RESPUBLIKOS PREZIDENTO DEKRETO, VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTŲ  
(TOLIAU – PROJEKTAI)**

(TAP NR. 17-681, 682, 683; TAIS NR. 17-4144(2), 17-4146(2), 17-4143)

2017-06-13 Nr. NV-1528

Vilnius

**Projekto rengėjas:**

Aplinkos ministerija.

**Projekto tikslas:**

Kreiptis į Lietuvos Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste priimtą **Minamatos konvenciją dėl gyvsidabrio**.

**Projekto esmė:**

- LR Minamatos konvenciją dėl gyvsidabrio pasirašė 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste vykusioje Diplomatiniėje konferencijoje. Tuo metu LR pirmininkavo ES Tarybai, Konvenciją pasirašė ES vardu.
- Įsigaliojus Konvencijai, Konvenciją ratifikavusios šalys bus įsipareigojusios:
  - **apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką** nuo dėl žmogaus veiklos į orą išmetamo, į vandenį ir žemę išleidžiamo gyvsidabrio ir jo junginių poveikio;
  - **mažinti gyvsidabrio išmetimą ir jo poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai**, kai įmanoma, visiškai nutraukiant gyvsidabrio išmetimą į aplinką dėl žmogaus veiklos;
  - **reglamentuoti visas gyvsidabrio gyvavimo ciklo stadijas**, apimančias gyvsidabrio gavybą, perdirbimą, naudojimą produktuose ir gamybos procesuose, išmetimo į orą, išleidimo į vandenį ir žemę kontrolę, atliekų ir gyvsidabriu užterštų teritorijų tvarkymą.

**Derinimas:**

Projektai be pastabų suderinti su Finansų, Sveikatos apsaugos, Ūkio, Žemės ūkio ministerijomis, Europos teisės departamentu prie Teisingumo ministerijos. Į Teisingumo ministerijos ir Užsienio reikalų ministerijos pateiktas pastabas atsižvelgta. Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Lietuvos kosmetikos ir buitinės chemijos gamintojų asociacija LIKOCHEMA per nustatytą terminą derinimo išvadų nepateikė.

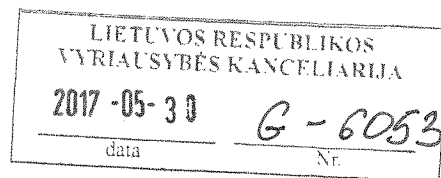
**Dalykinio vertinimo išvada**

Siūloma teikiamą nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A.

Skyriaus patarėja

Ingrida Kutkienė

Ingrida Kutkienė, tel. 870663830, el. p.



## LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,  
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-05-29

Nr. (10-1)-D8-3880

I

Nr.

### DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ, SUSIJUSIŲ SU MINAMOTOS KONVENCIJOS DĖL GYVSIDABRIO RATIFIKAVIMU, PROJEKTŲ TEIKIMO

2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste priimtą Minamotos konvenciją dėl gyvsidabrio (toliau – Konvencija) Lietuva (ir Europos Sąjunga (toliau – ES)) pasirašė 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste vykusioje Diplomatinėje konferencijoje. Tuo metu Lietuvos Respublika pirmininkavo ES Tarybai, todėl Konvenciją pasirašė ir ES vardu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio pirmosios dalies 6 punktu ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 5 punktu, Minamotos konvencija priskirtina ratifikuojamų tarptautinių sutarčių kategorijai.

Įsigaliojus Konvencijai, Konvenciją ratifikavusios šalys (toliau – Šalys) bus įsipareigojusios siekti bendro tikslo – pasauliniu mastu apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo dėl žmogaus veiklos į orą išmetamo, į vandenį ir žemę išleidžiamo gyvsidabrio ir jo junginių poveikio, mažinti gyvsidabrio išmetimą ir jo poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, kai įmanoma, visiškai nutraukiant gyvsidabrio išmetimą į aplinką dėl žmogaus veiklos, reglamentuojant visas gyvsidabrio gyvavimo ciklo stadijas, apimančias gyvsidabrio gavybą, perdirbimą, naudojimą produktuose ir gamybos procesuose, išmetimo į orą, išleidimo į vandenį ir žemę kontrolę, atliekų ir gyvsidabriu užterštų teritorijų tvarkymą.

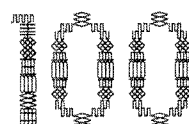
Aplinkos ministerija, inicijuodama tarptautinės sutarties ratifikavimo procedūrą, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei su Konvencijos ratifikavimu susijusius teisės aktų projektus (pridedama) pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimo ir sudarymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1179, 18 punkte nustatytą procedūrą.

Teisės aktų projektus be pastabų suderino Finansų, Sveikatos apsaugos, Ūkio, Žemės ūkio ministerijos, Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos. Į Teisingumo ministerijos ir Užsienio reikalų ministerijos pateiktas pastabas atsižvelgta. Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos kosmetikos ir buitinių chemijos gamintojų asociacija LIKOCHEMA per nustatytą terminą derinimo išvadų nepateikė.

Neigiamų pasekmių priėmus teikiamus teisės aktų projektus nenumatoma. Įgyvendinant Konvencijos priemones, apimančias visą gyvsidabrio gyvavimo ciklą, bus užtikrinama gera žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga nuo dėl žmogaus veiklos išmetamo ir išleidžiamo gyvsidabrio ir jo junginių.

Teisės aktų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617, reikalavimus.

Teisės aktų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje. Visuomenė ir suinteresuotos institucijos galejo teikti



Atkurtai  
Lietuvai



EMAS  
ĮVERTINTA  
APLINKOSAUGOS  
VADYBA  
KODAS: LT-000004

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ**

**NUTARIMAS**

**DĖL KREIPIMOSI Į RESPUBLIKOS PREZIDENTĄ SU PRAŠYMU PATEIKTI  
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI RATIFIKUOTI MINAMOTOS KONVENCIJĄ DĖL  
GYVSIDABRIO**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

Kreiptis į Lietuvos Respublikos Prezidentą su prašymu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 2 punktu ir 138 straipsnio pirmosios dalies 6 punktu, pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste priimtą Minamotos konvenciją dėl gyvsidabrio.

Ministras Pirmininkas

Užsienio reikalų ministras

Aplinkos ministras  
Kęstutis Navickas

2017-05-26

Teisės ir personalo  
departamento direktorius  
Egidijus Anulis

2017-05-26

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS**

**DEKRETAS**

**DĖL TEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI RATIFIKUOTI MINAMATOS  
KONVENCIJĄ DĖL GYVSIDABRIO**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

**1 straipsnis.**

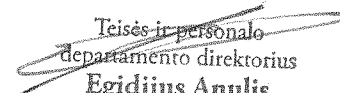
Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 2 punktu,  
t e i k i u Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste  
priimtą Minamatos konvenciją dėl gyvsidabrio.

**2 straipsnis.**

Šį dekretą Lietuvos Respublikos Seimui pristatys aplinkos ministras Kęstutis Navickas, o, jei  
jis negalėtų dalyvauti, – aplinkos viceministras Mindaugas Gudas.

Respublikos Prezidentas

  
Aplinkos ministras  
Kęstutis Navickas  
2017-05-26

  
Teisės ir personalo  
departamento direktorius  
Egidijus Anulis  
2017-05-26 5

# LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL MINAMATOS KONVENCIJOS DĖL GYVSIDABRIO RATIFIKAVIMO“ PROJEKTO

## AIŠKINAMASIS RAŠTAS

### **1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:**

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio ratifikavimo“ projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant ratifikuoti ir įgyvendinti 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste priimtą Minamatos konvenciją dėl gyvsidabrio (toliau – Konvencija). Europos Sąjunga (toliau – ES) Konvenciją pasirašė 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste vykusioje Diplomatiniėje konferencijoje. Tuo metu Lietuvos Respublika pirmininkavo ES Tarybai, todėl Konvencija pasirašyta ES ir Lietuvos Respublikos vardu.

Įsigaliojus Konvencijai, Konvenciją ratifikavusios šalys (toliau – Šalys) bus įsipareigojusios siekti bendro tikslo – pasauliniu mastu apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo dėl žmogaus veiklos į orą išmetamo, į vandenį ir žemę išleidžiamo gyvsidabrio ir jo junginių poveikio, mažinti gyvsidabrio išmetimą ir jo poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, kai įmanoma, visiškai nutraukiant gyvsidabrio išmetimą į aplinką dėl žmogaus veiklos reglamentuojant visas gyvsidabrio gyvavimo ciklo stadijas, apimančias gyvsidabrio gavybą, perdirbimą, naudojimą produktuose ir gamybos procesuose, išmetimo į orą, išleidimo į vandenį ir žemę kontrolę, atliekų ir gyvsidabrių užterštų teritorijų tvarkymą.

ES siekė kuo greičiau ratifikuoti Konvenciją. Todėl ES Taryboje 2017 m. gegužės 11 d. priimtas Tarybos sprendimas dėl Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio sudarymo (Dok. 5925/17), kuriuo Konvencija patvirtinta ES vardu. 2017 m. gegužės 18 d. ES Tarybos pirmininko įgaliotas asmuo ES vardu deponavo patvirtinimo (ratifikavimo) dokumentą ir taip išreiškė ES sutikimą būti saistomai Konvencijos. Kartu su ES įgaliotuoju atstovu Konvencijos ratifikavimo raštus deponavo Konvenciją ratifikavusios valstybės narės (Bulgarija, Danija, Malta, Nyderlandai ir Rumunija).

ES buvo aktyvi derybų iniciatorė ir derybininkė, pasiekė sėkmingą derybų rezultatą ir laikosi lyderystės siekdama, kad kuo greičiau įsigaliotų Konvencija (kai Depozitarui bus pateikta 50 Šalių ratifikavimo dokumentų). ES institucijos aktyviai ragina valstybes nares kuo skubiau ratifikuoti Konvenciją, kad greičiau pasaulyje būtų įgyvendinamos priemonės, skirtos kontroliuoti ir riboti gyvsidabrio poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai. Manoma, kad 40–80 proc. gyvsidabrio, kuris nusėda ES, atkeliauja iš trečiųjų šalių, visų pirma iš rytų ir pietryčių Azijos. Pripažinta, kad gyvsidabris kelia grėsmę žmonių sveikatai ir aplinkai. Į žmogaus organizmą patekęs (taip pat valgant užterštą žuvį ir jūros gėrybes) didelis kiekis gyvsidabrio gali pakenkti smegenims, plaučiams, inkstams, nervų ir imuninei sistemoms.

### **2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.**

Įstatymo projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamentas (direktorius Vitalijus Auglys, tel. 8 7066 3651, Cheminių medžiagų skyriaus vedėja Marija Teriošina, tel. 8 7066 3501. Pagrindinė rengėja – Cheminių medžiagų skyriaus vyriausioji specialistė Aurelija Bajoraitienė, tel. 8 7066 3502).

### **3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.**

Dauguma Konvencijos nuostatų įgyvendinama atitinkamuose Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

ES galioja teisės aktai, kurie nustato draudimą eksportuoti gyvsidabrį ir kelis gyvsidabrio junginius; gyvsidabrio ir jo atliekų saugojimo reikalavimus; gyvsidabrio junginių eksporto–importo tvarką taikant pranešimų sistemą; gyvsidabrio turinčių produktų (tarp jų – elektroninė įranga, baterijos, matavimo prietaisai, kt.) tiekimo ES rinkai ribojimo reikalavimus ir sąlygas; gyvsidabrio išmetimų į aplinką mažinimo, gyvsidabrio ir gyvsidabrio turinčių atliekų tvarkymo priemonės, reikalavimus atliekų tarpvalstybiniam vežimams. Minėti reikalavimai nustatyti tiesioginio taikymo ES reglamentuose, ES direktyvas perkeliančiuose ir kituose nacionaliniuose teisės aktuose:

1. 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1102/2008 dėl metalinio gyvsidabrio ir tam tikrų gyvsidabrio junginių ir mišinių eksporto uždraudimo bei metalinio

2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 7 tomas, p. 359) nuostatos).

18. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. spalio 8 d. įsakymas Nr. 4-459 „Dėl Tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo ribojimo elektros ir elektroninėje įrangoje taisyklių patvirtinimo“ (perkeltos 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/65/ES dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo (OL 2011 L 174, p. 88) nuostatos).

19. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (perkeltos 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL 2010 L 334, p. 17) (toliau – TIPK direktyva) nuostatos).

20. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. kovo 14 d. įsakymas Nr. D1-193 „Dėl Specialiųjų metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo reikalavimų patvirtinimo“ (perkeltos 2011 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyvos 2011/97/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 1999/31/EB, įtraukiant specialiuosius atliekomis laikomo metalinio gyvsidabrio saugojimo kriterijus (OL 2011 L 328, p. 49), nuostatos).

21. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 699 „Dėl Atliekų deginimo aplinkosauginių reikalavimų patvirtinimo“ (perkeltos 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/76/EB dėl atliekų deginimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 5 tomas, p. 353), Direktyvos dėl baterijų ir akumuliatorių ir jų atliekų, TIPK direktyvos nuostatos).

22. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. birželio 12 d. įsakymas Nr. D1-289 „Dėl Aplinkos oro užterštumo arsenu, kadmiu, gyvsidabriu, nikeliu ir policikliniais aromatiniais angliavandeniliais vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (perkeltos 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/107/EB dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenių aplinkos ore (OL 2005 L 23, p. 3) nuostatos).

23. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. D1-631 „Dėl duomenų ir informacijos teikimo pagal 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo ir iš dalies keičiantį Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB“.

24. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (perkeltos kelios atliekų tvarkymą reglamentuojančios direktyvos, tarp jų – 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 4 tomas, p. 228) nuostatos).

25. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymas Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (perkeltos kelios su vandens apsauga susijusios direktyvos, tarp jų – 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/39/ES, kuria iš dalies keičiamos direktyvų 2000/60/EB ir 2008/105/EB nuostatos dėl prioritetinių medžiagų vandens politikos srityje, nuostatos).

26. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. D1-230 „Dėl Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimų patvirtinimo“.

27. Lietuvos Respublikos sveikatos ministro 2004 m. kovo 8 d. įsakymas Nr. V-114 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 60:2015 „Pavojingųjų cheminių medžiagų ribinės vertės dirvožemyje“ patvirtinimo“.

#### **4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.**

Konvencijoje, palyginti su ES teisės aktais, reglamentuojančiais gyvsidabrio tvarkymą per visą jo gyvavimo ciklą, naujos (t. y. ES neregamentuojamos) arba nepakankamai reglamentuojamos yra šios sritys, susijusios su: 1) gyvsidabrio importu; 2) tam tikrų produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, eksportu; 3) gyvsidabrio naudojimu tam tikruose gamybos procesuose; 4) naujais gyvsidabrio naudojimo produktuose ir gamybos procesuose būdais; 5) gyvsidabrio naudojimu amatininkiškoje ir mažos apimties aukso gavyboje; 6) gyvsidabrio naudojimu dantų amalgamoje.

(EB) Nr. 1102/2008 dėl metalinio gyvsidabrio ir tam tikrų gyvsidabrio junginių ir mišinių eksporto uždraudimo bei metalinio gyvsidabrio saugaus saugojimo įgyvendinimo“;

– Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. spalio 1 d. įsakymą Nr. D1-574 „Dėl informacijos teikimo įgyvendinant 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 1102/2008 dėl metalinio gyvsidabrio ir tam tikrų gyvsidabrio junginių ir mišinių eksporto uždraudimo bei metalinio gyvsidabrio saugaus saugojimo“;

– Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą ar kelių ministrų įsakymą dėl Gyvsidabrio reglamento įgyvendinimo, nustatantį atsakingų valstybės institucijų užduotis įgyvendinant šį reglamentą;

– Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 7 d. nutarimą 388 „Dėl ataskaitų, susijusių su Europos Sąjungos aplinkos sektoriaus teisės aktų įgyvendinimu, teikimo Europos Komisijai ir Europos cheminių medžiagų agentūrai tvarkos patvirtinimo ir informacijos, kurios reikia ataskaitoms Europos aplinkos agentūrai parengti, teikimo“;

– Nacionalinį planą dėl priemonių, skirtų palaipsniui mažinti dantų amalgamų naudojimą, patvirtintą sveikatos apsaugos ministro įsakymu;

– Oro taršos valdymą pagal Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. gruodžio 14 d. direktyvą 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB, reglamentuojanti dokumentą (Oro taršos valdymo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu), kuriame prireikus gali būti numatomos priemonės mažinti į aplinkos orą išmetamą gyvsidabrio kiekį iš Konvencijoje apibūdintų atitinkamų taršos šaltinių.

Priėmus minėtus teisės aktus, bus užtikrintas Konvencijos nuostatų, susijusių su nacionalinės kontaktinės institucijos paskyrimu, Konvencijos įsipareigojimų įgyvendinimo plano rengimu ir tvirtinimu, ataskaitų teikimu ir kitų įsipareigojimų pagal Konvenciją įgyvendinimas.

**12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).**

Įstatymui įgyvendinti nereikės papildomų lėšų.

**13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.**


Negauta.


**14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.**

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: gyvsidabris, ratifikavimas, aplinkos apsauga.

**15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.**

Nėra.

  
Aplinkos ministras  
Kęstutis Navickas  
2017-05-26

  
Teisės ir personalo  
departamento direktorius  
Egidijus Anulis  
2017-05-26

**LIETUVOS RESPUBLIKOS  
ĮSTATYMAS  
DĖL MINAMOTOS KONVENCIJOS DĖL GYVSIDABRIO RATIFIKAVIMO**

2017 m. d. Nr.  
Vilnius

**1 straipsnis. Konvencijos ratifikavimas**

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 16 punktu ir 138 straipsnio pirmosios dalies 6 punktu ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Prezidento 2017 m. d. dekretą Nr. , ratifikuoja 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste priimtą Minamotos konvenciją dėl gyvsidabrio.

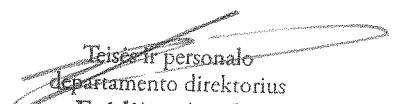
**2 straipsnis. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei**

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi Konvencijos 17 straipsnio 4 dalimi, paskiria nacionalinę kontaktinę instituciją, kuri būtų atsakinga už keitimąsi informacija pagal šią Konvenciją, įskaitant dėl importuojančiųjų Šalių sutikimo pagal Konvencijos 3 straipsnį.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

Respublikos Prezidentas

  
Aplinkos ministras  
Kęstutis Navickas  
2017.05.26

  
Teisės ir personalo  
departamento direktorius  
Egidijus Anulis  
2017.05.26





## LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,  
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,  
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2017-04-06 Nr. (1.9.)JT-L62  
Į 2017-03-31 Nr. (10-1)-D8-2526

### DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS AKTŲ, SUSIJUSIŲ SU MINAMATOS KONVENCIJOS DĖL GYVSIDABRIO RATIFIKAVIMU, PROJEKTŲ DERINIMO

Teisingumo ministerija, išnagrinėjusi Aplinkos ministerijos 2017 m. kovo 31 d. raštu Nr. (10-1)-D8-2526 pateiktus derinti teisės aktų, būtinų 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste priimtos Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio (toliau – Konvencija) ratifikavimui, projektus, teikia šias pastabas ir pasiūlymus dėl pateikto derinti įstatymo projekto numatomo teisinio reguliavimo priemonių.

1. Pažymėtina, jog Konvencija reguliuojami klausimai daugiausiai priklauso Aplinkos ministerijos kompetencijai, todėl ši institucija būtų pagrindine Konvencijos vykdytoja (Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimo ir sudarymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1179, 1 punktas). Atsižvelgiant į tai, manytina, jog teikiamo derinti įstatymo projekto 2 straipsnyje suformuluotas pasiūlymas Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskirti institucijas, atsakingas už Lietuvos Respublikos įsipareigojimų pagal Konvenciją vykdymą, yra perteklinis. Tačiau, atsižvelgiant į Konvencijos 17 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą reikalavimą Konvencijos Šalims paskirti nacionalinę kontaktinę instituciją, kuri būtų atsakinga už keitimąsi informacija pagal Konvenciją, siūlytina teikiamo derinti įstatymo projekto 2 straipsnyje vadovaujantis minėta Konvencijos nuostata pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskirti šią instituciją.

2. Atsižvelgiant į tai, jog derinti pateiktų teisės aktų projektų lydimajame medžiagoje nėra pagrįstas įstatymo projekte nustatytų terminų reikalingumas, siūlytina atsisakyti teikiamo derinti įstatymo projekto 2 ir 3 straipsnyje nurodytų terminų nustatymo.

3. Remiantis Konvencijos 25 straipsnio 2 dalies nuostata, siūlytina apsvarstyti poreikį Lietuvos Respublikai padaryti pareiškimą dėl šioje nuostatoje nurodytų ginčų sprendimo būdų privalomumo.

Teisingumo viceministras



Paulius Griciūnas

Agnė Veršelytė, tel. (8 5) 266 2909, el. p. agne.verselyte@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA  
TEISĖS DEPARTAMENTAS  
IŠVADA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO DĖL MINIMATOS KONVENCIJOS DĖL  
GYVSIDABRIO RATIFIKAVIMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ LIETUVOS  
RESPUBLIKOS PREZIDENTO DEKRETO, VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTŲ  
(TOLIAU – PROJEKTAI)  
(TAP NR. 17-681, 682, 683; TAIS NR. 17-4144(2), 17-4146(2), 17-4143)**

2017-06-07 Nr.NV-1421

Vilnius

Įvertinę projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, esminių pastabų ir pasiūlymų neturime.

Lietuvos Respublikos įstatymo dėl Minamos konvencijos dėl gyvsidabrio ratifikavimo projekto 2 str. siūlome nurodyti tikslų konvencijos pavadinimą arba aptarti vartojamą trumpinį.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko

Jolanta Bernotaitė, tel. 8 706 63 771, el. p. jolanta.bernotaite@lr.lt

- prie 6 kl. (VP)

**Minamatos konvencija dėl gyvsidabrio.**

## Minamatos konvencija dėl gyvsidabrio

Šios Konvencijos Šalys,

*pripažindamos*, kad gyvsidabris – tai cheminė medžiaga, visame pasaulyje kelianti susirūpinimą dėl to, kad atmosferoje ji pernešama ilgais atstumais, ilgai išsilaiko aplinkoje, jei į aplinką patenka dėl žmogaus veiklos, ekosistemose kaupiasi gyvuose organizmuose ir daro didelį neigiamą poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai;

*prisimindamos* Jungtinių Tautų aplinkos programos Valdančiosios tarybos 2009 m. vasario 20 d. sprendimą 25/5 inicijuoti tarptautinius veiksmus siekiant racionaliai, veiksmingai ir nuosekliai tvarkyti gyvsidabrį;

*prisimindamos* Jungtinių Tautų konferencijos dėl tvarios plėtros „Ateitis, kurios trokštame“ baigiamojo dokumento 221 dalį, kurioje raginama sėkmingai užbaigti derybas dėl pasaulinio teisiškai privalomo dokumento dėl gyvsidabrio, kuriame būtų sprendžiami pavojiaus žmogaus sveikatai ir aplinkai klausimai;

*prisimindamos*, kad Jungtinių Tautų konferencijoje darnaus vystymosi klausimais buvo dar kartą patvirtinti Rio deklaracijos dėl aplinkos apsaugos ir plėtros principai, įskaitant, *inter alia*, bendrą, bet diferencijuotą atsakomybę, ir pripažindamos atitinkamas valstybių aplinkybes ir pajėgumus, taip pat pasaulinio masto veiksmų poreikį;

*žinodamos* apie sveikatos problemas, visų pirma besivystančiose šalyse, kylančias dėl gyvsidabrio poveikio pažeidžiamoms gyventojų grupėms, ypač moterims ir vaikams, o per juos ir būsimoms kartoms;

*pažymėdamos*, kad dėl gyvsidabrio kaupimosi per mitybos grandinę ir tradicinio maisto taršos ypač pažeidžiamos yra arktinės ekosistemos ir vietinės bendruomenės, ir itin susirūpinusios dėl bendro gyvsidabrio daromo poveikio vietinėms bendruomenėms;

*pripažindamos* reikšmingas Minamatos ligos pamokas, visų pirma rimtą gyvsidabrio taršos poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, ir poreikį užtikrinti tinkamą gyvsidabrio tvarkymą bei užkirsti kelią tokiems įvykiams ateityje;

*pabrėždamos*, kaip svarbu teikti finansinę paramą ir techninę pagalbą, taip pat paramą technologijų srityje ir stiprinant pajėgumus, visų pirma besivystančioms šalims ir pereinamojo

laikotarpio ekonomikos šalims, siekiant sustiprinti gyvsidabrio tvarkymo nacionaliniu mastu gebėjimus ir skatinti veiksmingą šios Konvencijos įgyvendinimą;

*taip pat pripažindamos* Pasaulio sveikatos organizacijos veiklą apsaugant žmonių sveikatą nuo gyvsidabrio poveikio ir atitinkamų daugiašalių aplinkosaugos susitarimų, visų pirma Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės ir Roterdamo konvencijos dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, vaidmenį;

*pripažindamos*, kad ši Konvencija ir kiti tarptautiniai susitarimai prekybos ir aplinkos srityje vienas kitą papildo;

*pabrėždamos*, kad jokia šios Konvencijos nuostata nesiekama daryti poveikio kurios nors Šalies teisėms ir įsipareigojimams, kylantiems iš bet kurio taikomo tarptautinio susitarimo;

*suprasdamos*, kad pirmesne konstatuojamąja dalimi nesiekama suteikti šiai Konvencijai viršenybės prieš kitus tarptautinius dokumentus;

*pažymėdamos*, kad jokia šios Konvencijos nuostata neužkertamas kelias Šaliai imtis papildomų su šios Konvencijos nuostatomis suderintų nacionalinių priemonių siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo gyvsidabrio poveikio vadovaujantis kitais tos Šalies įsipareigojimais pagal galiojančią tarptautinę teisę,

susitarė:

## **1 straipsnis**

### **Tikslas**

Šios Konvencijos tikslas – apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo gyvsidabrio ir jo junginių, išmetamų ir išleidžiamų dėl žmogaus veiklos.

## **2 straipsnis**

### **Sąvokos**

Šioje Konvencijoje:

a) amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba – aukso gavyba, kurią vykdo atskiri kalnakasiai arba mažos riboto kapitalo investicijos ir ribotos gamybos įmonės;

b) geriausi prieinami gamybos būdai – gamybos būdai, kuriuos taikant galima veiksmingiausiai užkirsti kelią gyvsidabrio išmetimui ir išleidimui į orą, vandenį ir žemę, o ten, kur tai neįmanoma, – mažinti tokių išmetamų ir išleidžiamų teršalų kiekį bei jų poveikį visai aplinkai, atsižvelgiant į konkrečios Šalies ar konkretaus tos Šalies teritorijoje esančio įrenginio ekonomines ir technines sąlygas. Toliau tekste:

„geriausi“ reiškia veiksmingiausi siekiant aukšto visos aplinkos apsaugos lygio;

„prieinami“ gamybos būdai, kalbant apie konkrečią Šalį ir jos teritorijoje esančius įrenginius, reiškia gamybos būdus, kurie taip išplėtoti, kad juos galima įdiegti atitinkamame pramonės sektoriuje ekonomiškai ir techniškai tinkamomis sąlygomis, atsižvelgiant į sąnaudas ir naudą, nesvarbu, ar jie taikomi arba sukurti tos Šalies teritorijoje, jei jie, Šalies nuomone, yra prieinami įrenginio veiklos vykdytojui; ir

„gamybos būdai“ reiškia taikomas technologijas, įrenginių eksploatavimo praktiką ir tai, kaip įrenginiai projektuojami, statomi, prižiūrimi, eksploatuojami ir uždaromi;

c) geriausia aplinkos apsaugos praktika – tinkamiausias taikomas aplinkos apsaugos kontrolės priemonių ir strategijų derinys;

d) gyvsidabris – elementinis gyvsidabris (Hg(0), CAS Nr. 7439-97-6);

e) gyvsidabrio junginys – bet kuri cheminė medžiaga, kurią sudaro gyvsidabrio atomai ir vienas ar daugiau kitų cheminių elementų atomų ir kurią į atskiras sudedamąsias dalis galima suskaidyti tik cheminėmis reakcijomis;

f) produktas, kurio sudėtyje yra gyvsidabrio – produktas arba produkto sudedamoji dalis, kurioje yra sąmoningai įdėto gyvsidabrio arba gyvsidabrio junginio;

g) Šalis – valstybė arba regioninė ekonominės integracijos organizacija, kuri sutiko, kad ši Konvencija jai būtų privaloma, ir kuriai Konvencija galioja;

h) dalyvaujančios ir balsuojančios Šalys – Šalys, kurios dalyvauja Šalių susitikime ir balsuoja „už“ arba „prieš“;

i) pirminė gyvsidabrio gavyba – gavyba, kurią vykdant pagrindinė išgaunama medžiaga yra gyvsidabris;

j) regioninė ekonominės integracijos organizacija – organizacija, kuriai priklauso suverenios atitinkamo regiono valstybės ir kuriai organizacijos valstybės narės perdavė kompetenciją spręsti klausimus, nustatytus šioje Konvencijoje, ir kuri yra tinkamai įgaliota, vadovaujantis organizacijos vidaus procedūromis, pasirašyti, ratifikuoti, priimti, patvirtinti šią Konvenciją ar prie jos prisijungti; ir

k) leidžiamas naudojimas – bet koks Šalies vykdomas gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių naudojimas, atitinkantis šios Konvencijos nuostatas, įskaitant, bet neapsiribojant, naudojimą, atitinkantį 3, 4, 5, 6 ir 7 straipsnių nuostatas.

### 3 straipsnis

#### Gyvsidabrio tiekimo šaltiniai ir prekyba

##### 1. Šiame straipsnyje:

a) nuorodos į gyvsidabrį apima gyvsidabrio ir kitų cheminių medžiagų mišinius, įskaitant gyvsidabrio lydinius, kuriuose gyvsidabrio koncentracija sudaro ne mažiau kaip 95 proc. masės; bei

b) gyvsidabrio junginiai – tai gyvsidabrio (I) chloridas (taip pat žinomas kaip kalomelis), gyvsidabrio (II) oksidas, gyvsidabrio (II) sulfatas, gyvsidabrio (II) nitratas, cinoberis ir gyvsidabrio sulfidas.

##### 2. Šio straipsnio nuostatos netaikomos:

a) gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginiams, kurie naudojami moksliniams tyrimams laboratorijose arba kaip pamatinis etalonas, arba

b) mažam gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių kiekiui, kuris natūraliai yra tokiuose produktuose kaip negyvsidabriniai metalai, rūda ar mineraliniai produktai, įskaitant akmens anglis, ar iš šių medžiagų padarytuose produktuose, ir kuris atsitiktinai yra cheminiuose produktuose, arba

c) produktams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio.

3. Nė viena Šalis neleidžia vykdyti pirminės gyvsidabrio gavybos, jei ji nebuvo vykdoma jos teritorijoje Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai dieną.

4. Kiekviena Šalis pirminę gyvsidabrio gavybą, kuri jos teritorijoje buvo vykdoma Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai dieną, leidžia vykdyti ne daugiau kaip penkiolika metų nuo tos dienos. Per tą laikotarpį taip išgautas gyvsidabris naudojamas tik produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, gamybai pagal 4 straipsnį, gamybos procesuose pagal 5 straipsnį arba šalinamas pagal 11 straipsnį, atliekant



operacijas, kuriomis nesiekama regeneruoti, perdirbti, tiesiogiai pakartotinai naudoti arba naudoti kitais būdais.

5. Kiekviena Šalis:

a) siekia nustatyti savo teritorijoje esančias konkrečias gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių atsargas, viršijančias 50 metrinių tonų, taip pat gyvsidabrio tiekimo šaltinius, iš kurių susidaro atsargos, viršijančios 10 metrinių tonų per metus;

b) imasi priemonių užtikrinti, kad Šaliai nustačius, jog esama gyvsidabrio pertekliaus nutraukiant chloro ir šarmų įrenginių eksploatavimą, toks gyvsidabris būtų šalinamas vadovaujantis 11 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytomis rekomendacijomis dėl aplinkai saugaus tvarkymo, atliekant operacijas, kuriomis nesiekama regeneruoti, perdirbti, tiesiogiai pakartotinai naudoti ar naudoti kitais būdais.

6. Nė viena Šalis neleidžia gyvsidabrio eksportuoti, išskyrus:

a) į Šalį, kuri pateikė eksportuojančiajai Šaliai rašytinį sutikimą, ir tik šiais tikslais:

i) naudoti taip, kaip importuojančiai Šaliai leidžiama pagal šią Konvenciją, arba

ii) laikinai saugoti aplinkai saugiu būdu, kaip nustatyta 10 straipsnyje, arba

b) į valstybę, kuri nėra šios Konvencijos Šalis ir kuri pateikė eksportuojančiajai Šaliai rašytinį sutikimą, įskaitant patvirtinimą, kad:

i) valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, įgyvendino priemones, kuriomis užtikrinama žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga ir užtikrinama, kad ši valstybė laikosi 10 ir 11 straipsnių nuostatų, bei

ii) toks gyvsidabris bus naudojamas tik taip, kaip Šaliai leidžiama pagal šią Konvenciją, arba bus laikinai saugomas aplinkai saugiu būdu, kaip nustatyta 10 straipsnyje.

7. Eksportuojančioji Šalis gali remtis bendru importuojančiosios Šalies ar valstybės, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, pranešimu Sekretariatui kaip rašytiniu sutikimu, reikalaujamu pagal 6 dalį. Tokiame bendrame pranešime nurodomi visi terminai ir sąlygos, kuriomis importuojančioji Šalis ar valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, suteikia sutikimą. Pranešimą ta Šalis ar valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, gali bet kuriuo metu atšaukti. Sekretariatas visus pranešimus registruoja viešame registre.

8. Nė viena Šalis neleidžia importuoti gyvsidabrio iš valstybės, kuri nėra šios Konvencijos Šalis ir kuriai Šalis suteikia rašytinį sutikimą, išskyrus tuo atveju, jei valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, pateikė patvirtinimą, kad gyvsidabris nėra gautas iš šaltinių, kurie pagal 3 dalį ar 5 dalies b punktą laikomi neleidžiamais.

9. Bet kuri Šalis, kuri pateikia bendrą pranešimą dėl sutikimo pagal 7 dalį, gali nuspręsti netaikyti 8 dalies, jei ji taiko visapusiškus gyvsidabrio eksporto apribojimus ir įgyvendina nacionalines priemones, kuriomis užtikrinama, kad importuojamas gyvsidabris būtų tvarkomas aplinkai saugiu būdu. Apie tokį sprendimą Šalis pateikia pranešimą Sekretariatui, taip pat įtraukdama informaciją apie šalies eksporto apribojimus ir nacionalines reguliavimo priemones bei informaciją apie iš valstybių, kurios nėra šios Konvencijos Šalys, importuojamo gyvsidabrio kiekį ir kilmės šalis. Sekretariatas visus tokius pranešimus registruoja viešame registre. Įgyvendinimo ir atitikties komitetas, remdamasis 15 straipsniu, peržiūri ir įvertina bet kokius tokius pranešimus ir papildomą informaciją ir, prireikus, gali pateikti rekomendacijas Šalių konferencijai.

10. 9 dalyje nustatyta procedūra taikoma iki Šalių konferencijos antrojo susitikimo pabaigos. Po to procedūra nebetaikoma, nebent Šalių konferencija nuspręstų kitaip paprasta dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių balsų dauguma, tačiau ji taikoma Šaliai, kuri iki Šalių konferencijos antrojo susitikimo pabaigos pateikė pranešimą pagal 9 dalį.

11. Kiekviena Šalis, teikdama ataskaitas pagal 21 straipsnį, įtraukia informaciją, kuria įrodoma, kad šio straipsnio reikalavimai įvykdyti.

12. Šalių konferencija per pirmąjį susitikimą pateikia tolesnes rekomendacijas dėl šio straipsnio, visų pirma dėl 5 dalies a punkto, 6 ir 8 dalių, ir parengia bei priima 6 dalies b punkte ir 8 dalyje nurodyto patvirtinimo privalomą turinį.

13. Šalių konferencija įvertina, ar dėl prekybos tam tikrais gyvsidabrio junginiais nepažeidžiamas šios Konvencijos tikslas, ir sprendžia, ar tam tikriems gyvsidabrio junginiams reikėtų, juos išvardijant papildomame pagal 27 straipsnį priimtame priede, taikyti 6 ir 8 dalių nuostatas.

#### **4 straipsnis**

##### **Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio**

1. Imdamasi atitinkamų priemonių kiekviena Šalis užtikrina, kad A priedo I dalyje išvardyti produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, nebūtų gaminami, importuojami ar eksportuojami praėjus laipsniško tokių produktų atsisakymo datai, išskyrus kai A priede yra nustatyta išimtis arba Šalis užregistruoja išimtį pagal 6 straipsnį.

2. Šalis gali, kaip alternatyvą 1 daliai, ratifikuodama A priedo pakeitimą arba įsigaliojant A priedo pataisai tai Šaliai, nurodyti, kad ji įgyvendins kitokias priemones ar strategijas A priedo I dalyje išvardytų produktų atžvilgiu. Šalis gali pasirinkti šią alternatyvą tik tuomet, jeigu ši Šalis gali įrodyti, kad ji daugelio A priedo I dalyje išvardytų produktų gamybą, importą ir eksportą jau sumažino iki *de minimis* lygio ir kad ji tuo metu, kai praneša Sekretariatui apie savo sprendimą pasirinkti šią alternatyvą, yra įgyvendinusi priemones arba strategijas, skirtas gyvsidabrio naudojimui papildomuose A priedo I dalyje neišvardytuose produktuose sumažinti. Be to, šią alternatyvą pasirenkanti Šalis:

a) kai tik įmanoma, pateikia Šalių konferencijai įgyvendintų priemonių ar strategijų aprašymą, įskaitant informaciją apie kiekybinį pasiekto sumažinimo įvertinimą;

b) įgyvendina priemones ar strategijas, skirtas gyvsidabrio naudojimui bet kuriuose A priedo I dalyje išvardytuose produktuose, kurių atžvilgiu *de minimis* lygis dar nėra pasiektas, sumažinti;

c) svarsto galimybę imtis papildomų priemonių, kad būtų pasiektas tolesnis sumažinimas; bei

d) neturi teisės prašyti išimčių pagal 6 straipsnį bet kuriai produktų kategorijai, kurios atžvilgiu pasirinkta ši alternatyva.

Ne vėliau kaip praėjus 5 metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, Šalių konferencija, atlikdama peržiūrą pagal 8 dalį, peržiūri pagal šią dalį įgyvendinamų priemonių taikymo pažangą ir veiksmingumą.

3. Kiekviena Šalis imasi priemonių A priedo II dalyje išvardytų produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, atžvilgiu vadovaudamasi A priedo II dalies nuostatomis.

4. Sekretoriatas, remdamasis Šalių teikiama informacija, renka ir tvarko informaciją apie produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, ir jų alternatyvas ir užtikrina, kad tokia informacija būtų vieša. Sekretoriatas taip pat užtikrina, kad būtų viešai skelbiama bet kokia kita aktuali Šalių teikiama informacija.

5. Kiekviena Šalis imasi priemonių, kad užkirstų kelią į surenkamų gaminių sudėtį įtraukti produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio ir kurių pagal šį straipsnį neleidžiama gaminti, importuoti ir eksportuoti.

6. Kiekviena Šalis skatina negaminti produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, nepriskirtų jokiems žinomiems produktų, kuriuose yra gyvsidabrio, naudojimo atvejams, ir tokiais produktais neprekiuoti iki šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos, nebent produkto rizikos ir naudos įvertinimas parodo, kad produktas teikia naudą aplinkai ar žmonių sveikatai. Tokiu atveju Šalis

pateikia Sekretariatui informaciją apie bet kokį tokį produktą, įskaitant visą informaciją apie tokio produkto keliamą riziką aplinkai ir žmonių sveikatai ir teikiamą naudą. Sekretoriatas užtikrina, kad tokia informacija būtų viešai prieinama.

7. Bet kuri Šalis gali Sekretariatui pateikti pasiūlymą į A priedą įtraukti produktą, kurio sudėtyje yra gyvsidabrio, pateikdama informaciją, susijusią su alternatyvių produktų be gyvsidabrio prieinamumu, techniniu ir ekonominiu pagrįstumu ir rizika aplinkai ir žmonių sveikatai bei nauda, atsižvelgdama į informaciją, pateikiamą pagal 4 dalį.

8. Ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo datos, Šalių konferencija peržiūri A priedą ir gali svarstyti galimybę tą priedą pakeisti pagal 27 straipsnį.

9. Atlikdama A priedo peržiūrą pagal 8 dalį, Šalių konferencija atsižvelgia bent į:

- a) bet kokį pagal 7 dalį pateiktą pasiūlymą;
- b) informaciją, pateiktą pagal 4 dalį; bei
- c) galimybę Šalims naudoti alternatyvius produktus be gyvsidabrio, kurie yra techniškai ir ekonomiškai pagrįsti, atsižvelgiant į riziką aplinkai ir žmonių sveikatai bei nauda.

## **5 straipsnis**

### **Gamybos procesai, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai**

1. Šiame straipsnyje ir B priede gamybos procesai, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai, neapima procesų, kuriuose naudojami produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, gamybos procesų ar procesų, kuriais apdorojamos gyvsidabrio turinčios atliekos.

2. Kiekviena Šalis, imdamasi atitinkamų priemonių, neleidžia naudoti gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių B priedo I dalyje išvardytuose gamybos procesuose po tame priede nustatytos tų konkrečių procesų atsisakymo datos, išskyrus atvejus, jei Šalis užregistravo išimtį pagal 6 straipsnį.

3. Kiekviena Šalis imasi priemonių, kad apribotų gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių naudojimą B priedo II dalyje išvardytuose procesuose, vadovaudamasi B priedo II dalies nuostatomis.

4. Sekretoriatas, remdamasis Šalių teikiama informacija, renka ir tvarko informaciją apie procesus, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai ir apie jų alternatyvas, ir viešai skelbia tokią informaciją. Šalys taip pat gali pateikti kitą aktualią informaciją, o Sekretoriatas ją paskelbia viešai.

5. Kiekviena Šalis, kurioje yra vienas ar daugiau įrenginių, naudojančių gyvsidabrį ar gyvsidabrio junginius B priede išvardytuose gamybos procesuose:

a) imasi priemonių spręsti su gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių išmetimu ir išleidimu iš tų įrenginių susijusias problemas;

b) į pagal 21 straipsnį teikiamas ataskaitas įtraukia informaciją apie priemones, kurių imtasi vadovaujantis šia dalimi; bei

c) siekia nustatyti savo teritorijoje veikiančius įrenginius, kuriuose gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai naudojami B priede išvardytuose procesuose, ir ne vėliau kaip praėjus 3 metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos Sekretariatui pateikia informaciją apie tokių įrenginių skaičių ir tipus bei apytikriai apskaičiuotą metinį tuose įrenginiuose naudojamą gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių kiekį. Sekretariatas užtikrina, kad tokia informacija būtų viešai prieinama.

6. Šalys neleidžia B priede išvardytuose gamybos procesuose naudoti gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių įrenginiuose, kurių iki šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos nebuvo. Tokiems įrenginiams netaikomos jokios išimtys.

7. Kiekviena Šalis skatina nestatyti jokių įrenginių, kuriuose bet kokiuose kituose gamybos procesuose sąmoningai naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai, jei jie nebuvo pastatyti iki šios Konvencijos įsigaliojimo datos, išskyrus, jei Šalis gali įrodyti Šalių konferencijai, kad gamybos procesas teikia didelę naudą aplinkai ir žmonių sveikatai ir kad nėra techniškai ir ekonomiškai pagrįstų alternatyvų be gyvsidabrio, kurios teiktų tokią naudą.

8. Šalys skatinamos keisti informacija apie atitinkamų naujų technologijų plėtrą, ekonomiškai ir techniškai pagrįstas alternatyvas be gyvsidabrio ir galimas priemones bei gamybos būdus, kurie leidžia sumažinti ir, kai įmanoma, nutraukti gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių naudojimą B priede išvardytuose gamybos procesuose, taip pat gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių išmetimą ir išleidimą taikant B priede išvardytus gamybos procesus.

9. Bet kuri Šalis gali pateikti pasiūlymą iš dalies pakeisti B priedą į jį įtraukiant gamybos procesą, kuriame naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai. Ta Šalis taip pat pateikia informaciją, susijusią su alternatyvių procesų be gyvsidabrio taikymu, jų techniniu ir ekonominiu pagrįstumu bei rizika aplinkai ir žmonių sveikatai ir nauda.

10. Ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo datos, Šalių konferencija peržiūri B priedą ir gali svarstyti galimybę tą priedą pakeisti pagal 27 straipsnį.

11. Peržiūredama B priedą pagal 10 dalį, Šalių konferencija atsižvelgia bent į:

- a) bet kokį pagal 9 dalį pateiktą pasiūlymą;
- b) informaciją, pateiktą pagal 4 dalį; bei
- c) tai, kiek Šalims yra prieinamos alternatyvos be gyvsidabrio, kurios yra techniškai ir ekonomiškai pagrįstos, atsižvelgiant į riziką aplinkai ir žmonių sveikatai bei naudą.

## 6 straipsnis

### Išimtys, taikomos Šaliai paprašius

1. Bet kuri valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija gali užregistruoti vieną ar daugiau A ir B prieduose išvardytų atsisakymo datų išimčių (toliau – išimtys), pranešdama Sekretoriatui raštu:

- a) apie tapimą šios Konvencijos Šalimi arba
- b) produkto, kurio sudėtyje yra gyvsidabrio ir kuris į A priedą įtrauktas iš dalies keičiant tą priedą, arba gamybos proceso, kuriame naudojamas gyvsidabris ir kuris į B priedą įtrauktas iš dalies keičiant tą priedą, atveju – ne vėliau nei atitinkamo pakeitimo įsigaliojimo tai Šaliai dieną.

Taip registruojant išimtį kartu pateikiamas pareiškimas, kuriame paaiškinama, kodėl Šaliai reikalinga tokia išimtis.

2. Registruoti galima A arba B priede išvardytai kategorijai arba pakategorei, kurią nusistatė bet kuri valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija, daromą išimtį.

3. Kiekviena Šalis, kuriai suteikta viena ar daugiau išimčių, registruojama registre. Sekretoriatas įsteigia ir tvarko registrą, taip pat užtikrina, kad jis būtų viešas.

4. Registre pateikiama ši informacija:

- a) Šalių, kurioms suteikta viena ar daugiau išimčių, sąrašas;
- b) kiekvienos Šalies įregistruota išimtis ar išimtys; bei
- c) kiekvienos išimties galiojimo pabaigos data.

5. Jeigu Šalis registre nenurodo trumpesnio laikotarpio, visos pagal 1 dalį registruojamos išimtys galioja penkerius metus nuo atitinkamos A ar B priede nurodytos atsisakymo datos.

6. Šalių konferencija gali, Šaliai paprašius, nuspręsti pratęsti išimties galiojimą penkeriems metams, nebent Šalis prašo trumpesnio laikotarpio. Priimdama sprendimą, Šalių konferencija tinkamai atsižvelgia į:

- a) Šalies ataskaitą, kurioje pagrindžiamas poreikis pratęsti išimties galiojimą ir nurodoma veikla, kurios imtasi ir kuri yra planuojama siekiant pašalinti išimties poreikį, kai tik tai bus įmanoma;
- b) turimą informaciją, įskaitant informaciją apie prieinamus alternatyvius produktus ir procesus, kuriuose nenaudojamas gyvsidabris arba naudojama mažiau gyvsidabrio nei pagal išimtį; taip pat
- c) veiklą, kuri planuojama arba kurios imtasi siekiant užtikrinti aplinkai saugų gyvsidabrio saugojimą ir gyvsidabrio atliekų šalinimą.

Išimties galiojimą galima pratęsti tik vieną kartą vienam produktui, kuriam taikoma viena atsisakymo data.

7. Šalis gali bet kuriuo metu atsisakyti išimties pateikdama rašytinį pranešimą Sekretariatui. Išimties atsisakymas įsigalioja pranešime nurodytą dieną.

8. Nepaisant 1 dalies, jokia valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija negali užregistruoti išimties praėjus penkeriems metams nuo atitinkamo A ar B priede nurodyto produkto ar proceso atsisakymo datos, nebent viena ar daugiau Šalių lieka įregistravusios išimtį tam produktui ar procesui, kadangi joms išimties galiojimas buvo pratęstas pagal 6 dalį. Tokiu atveju valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija gali, 1 dalies a ir b punktuose nustatytu laiku, užregistruoti išimtį, daromą tam produktui ar procesui, kurios galiojimas baigsis po dešimties metų nuo atitinkamos atsisakymo datos.

9. Praėjus 10 metų nuo A ar B priede išvardyto produkto ar proceso atsisakymo datos, išimtis negali būti taikoma jokiai Šaliai.

## **7 straipsnis**

### **Amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba**

1. Šiame straipsnyje ir C priede numatytos priemonės taikomos amatininkiškai ir mažos apimties aukso gavybai ir apdirbimui, kai iš rūdų auksas išgaunamas gyvsidabrio amalgamavimo būdu.

2. Kiekviena Šalis, kurios teritorijoje vykdoma amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba ir apdirbimas, kuriems taikomas šis straipsnis, imasi veiksmų siekdama sumažinti ir, kur įmanoma,

panaikinti gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių naudojimą ir gyvsidabrio išmetimą bei išleidimą į aplinką vykdant tokią gavybą ir apdirbimą.

3. Kiekviena Šalis praneša Sekretariatui, jei bet kuriuo metu Šalis nusprendžia, kad jos teritorijoje vykdoma amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba ir apdirbimas yra daugiau nei nereikšmingas. Taip nusprendusi, Šalis:

- a) parengia ir įgyvendina nacionalinį veiksmų planą pagal C priedą;
- b) pateikia savo nacionalinį veiksmų planą Sekretariatui ne vėliau kaip praėjus trejiems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo Šaliai datos arba trejiems metams nuo pranešimo Sekretariatui datos, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė, bei
- c) vėliau kas trejus metus teikia apžvalgą apie pasiektą pažangą vykdant įsipareigojimus pagal šį straipsnį ir įtraukia tokias apžvalgas į ataskaitas, teikiamas pagal 21 straipsnį.

4. Šalys prireikus gali bendradarbiauti viena su kita ir su atitinkamomis tarpvyriausybėmis organizacijomis bei kitais subjektais, kad pasiektų šio straipsnio tikslus. Toks bendradarbiavimas gali apimti:

- a) strategijų rengimą siekiant užkirsti kelią tam, kad gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai būtų naudojami vykdant amatininkišką ir mažos apimties aukso gavybą ir apdirbimą;
- b) švietimo, informavimo ir pajėgumų stiprinimo iniciatyvas;
- c) tvarių alternatyvų be gyvsidabrio mokslinių tyrimų skatinimą;
- d) techninės pagalbos ir finansinės paramos teikimą;
- e) partnerystės organizacijas, kurios padėtų įgyvendinti įsipareigojimus pagal šį straipsnį; bei
- f) naudojimąsi esamais informacijos mainų mechanizmais, kuriais skatinamas informuotumas, geriausia aplinkos apsaugos praktika ir alternatyvios technologijos, kurios yra perspektyvios aplinkos apsaugos, techniniu, socialiniu ir ekonominiu atžvilgiu.

## **8 straipsnis**

### **Teršalų išmetimas**

1. Šis straipsnis susijęs su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių, dažnai išreiškiamų bendru gyvsidabrio kiekiu, į atmosferą išmetamo kiekio kontrole ir, kai įmanoma, sumažinimu, taikant iš



sutelktosios taršos šaltinių, priskirtų D priede išvardytų šaltinių kategorijoms, išmetamų teršalų kontrolės priemonės.

## 2. Šiame straipsnyje:

- a) išmetami teršalai – į atmosferą išmetamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai;
- b) atitinkamas šaltinis – šaltinis, priskiriamas vienai iš D priede išvardytų šaltinių kategorijų. Bet kuri Šalis gali, jei taip nusprendžia, nusistatyti kriterijus į D priede išvardytų šaltinių kategoriją patenkantiems šaltiniams nustatyti, jei tie bet kurios kategorijos kriterijai apima bent 75 proc. išmetamo gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių kiekio pagal tą kategoriją;
- c) naujas šaltinis – bet kuris atitinkamas šaltinis, priskirtas D priede nurodytai kategorijai, kurio įrengimas ar esminis pakeitimas prasideda praėjus bent vieniems metams nuo:
  - i) šios Konvencijos įsigaliojimo atitinkamai Šaliai datos; arba
  - ii) D priedo pakeitimo įsigaliojimo atitinkamai Šaliai datos, kai šaltiniui ima galioti šios Konvencijos nuostatos tik dėl to pakeitimo;
- d) esminis pakeitimas – atitinkamo šaltinio pakeitimas, dėl kurio labai padidėja išmetamas teršalų kiekis, išskyrus bet kokį išmetamo kiekio pokytį dėl šalutinių produktų regeneravimo. Šalis pati nusprendžia, ar pakeitimas yra esminis ar ne.
- e) esamas šaltinis – bet kuris atitinkamas nenaujas šaltinis;
- f) išmetamų teršalų ribinė vertė – iš sutelktosios taršos šaltinio išmetamo gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių, dažnai išreiškiamų bendru gyvsidabrio kiekiu, koncentracijos, masės ar išmetamo kiekio riba.

3. Šalis, kurioje yra atitinkamų šaltinių, imasi priemonių išmetamam teršalų kiekiui kontroliuoti ir gali parengti nacionalinį planą, kuriame būtų nustatytos išmetamam teršalų kiekiui kontroliuoti būtinos priemonės ir planuojamos užduotys, tikslai ir rezultatai. Bet koks planas pateikiamas Šalių konferencijai per 4 metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos. Jei Šalis parengia įgyvendinimo planą pagal 20 straipsnį, ji gali į jį įtraukti ir pagal šią dalį parengtą planą.

4. Kiekviena Šalis, kai tik įmanoma, bet ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo Šaliai datos, iš naujų šaltinių reikalauja taikyti geriausius prieinamus gamybos būdus ir geriausią aplinkos apsaugos praktiką, leidžiančią kontroliuoti ir, kai įmanoma,

sumažinti išmetamą teršalų kiekį. Šalis gali taikyti išmetamų teršalų ribines vertes, kurios pasiekiamos taikant geriausius prieinamus gamybos būdus.

5. Kiekviena Šalis, kai tik įmanoma, bet praėjus ne daugiau kaip dešimčiai metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos, į savo nacionalinius planus įtraukia ir įgyvendina vieną ar daugiau iš toliau išvardytų esamiems šaltiniams skirtų priemonių, atsižvelgdama į savo nacionalines aplinkybes ir priemonių ekonominę bei techninę įgyvendinamumą bei įperkamumą:

a) iš atitinkamų šaltinių išmetamo teršalų kiekio kontrolės kiekybinis tikslas ir, kai įmanoma, sumažinimo tikslas;

b) išmetamų teršalų ribinės vertės siekiant kontroliuoti ir, kai įmanoma, sumažinti iš atitinkamų šaltinių išmetamą teršalų kiekį;

c) geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymas siekiant kontroliuoti iš atitinkamų šaltinių išmetamą teršalų kiekį;

d) kelių teršalų kontrolės strategija, kuri taip pat duotų naudos kontroliuojant gyvsidabrio išmetamą kiekį;

e) alternatyvios priemonės, skirtos iš atitinkamų šaltinių išmetamam teršalų kiekiui sumažinti.

6. Šalys gali taikyti tas pačias priemones visiems atitinkamiems esamiems šaltiniams arba gali patvirtinti skirtingas priemones skirtingoms šaltinių kategorijoms. Šalies taikomų priemonių tikslas – ilgainiui pasiekti prideramą pažangą mažinant išmetamą teršalų kiekį.

7. Kiekviena Šalis, kai tik gali įgyvendinti, bet ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos, sudaro, o vėliau tvarko iš atitinkamų šaltinių išmetamo teršalų kiekio apskaitą (inventorių).

8. Šalių konferencija per pirmą susitikimą priima rekomendacijas dėl:

a) geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymo, atsižvelgdama į bet kokį naujų ir esamų šaltinių skirtumą ir poreikį kuo labiau sumažinti poveikį skirtingiems aplinkos komponentams, bei

b) paramos Šalims įgyvendinant 5 dalyje nurodytas priemones, visų pirma nustatant išmetamo kiekio tikslus ir išmetamų teršalų ribines vertes.

9. Šalių konferencija, kai tik įmanoma, priima rekomendacijas dėl:

- a) kriterijų, kuriuos Šalys gali nustatyti pagal 2 dalies b punktą;
- b) išmetamo teršalų kiekio apskaitos (inventoriaus) sudarymo metodikos.

10. Šalių konferencija periodiškai peržiūri ir, prireikus, atnaujina pagal 8 ir 9 dalis parengtas rekomendacijas. Šalys atsižvelgia į tas rekomendacijas įgyvendindamos atitinkamas šio straipsnio nuostatas.

11. Kiekviena Šalis į ataskaitas, teikiamas pagal 21 straipsnį, įtraukia informaciją apie šio straipsnio įgyvendinimą, visų pirma informaciją apie priemones, kurių Šalis ėmėsi pagal 4–7 dalis, ir tų priemonių veiksmingumą.

## **9 straipsnis**

### **Teršalų išleidimas**

1. Šio straipsnio nuostatomis reglamentuojama gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių, dažnai išreiškiamų bendru gyvsidabrio kiekiu, išleidimo iš atitinkamų sutelktosios taršos šaltinių į žemę ir vandenį kontrolė ir, kai įmanoma, sumažinimas tiek, kiek tai neregamentuojama kitomis Konvencijos nuostatomis.

2. Šiame straipsnyje:

- a) išleidžiami teršalai – į žemę ar vandenį išleidžiamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai;
- b) atitinkamas šaltinis – bet koks svarbus Šalies nustatytas antropogeninis sutelktosios taršos šaltinis, kuris neregamentuojamas kitomis šios Konvencijos nuostatomis;
- c) naujas šaltinis – bet kuris atitinkamas šaltinis, kurio įrengimas ar esminis pakeitimas prasideda praėjus bent vieniems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo atitinkamai Šaliai datos;
- d) esminis pakeitimas – atitinkamo šaltinio pakeitimas, dėl kurio labai padidėja išleidžiamas teršalų kiekis, išskyrus bet kokią išleidžiamo teršalų kiekio pokytį dėl šalutinių produktų regeneravimo. Šalis pati nusprendžia, ar pakeitimas yra esminis ar ne.
- e) esamas šaltinis – bet kuris atitinkamas nenaujas šaltinis;
- f) išleidžiamų teršalų ribinė vertė – iš sutelktosios taršos šaltinio išleidžiamo gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių, dažnai išreiškiamų bendru gyvsidabrio kiekiu, koncentracijos ar masės riba.

3. Kiekviena Šalis, ne vėliau kaip praėjus trejiems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos ir reguliariai po to, nustato atitinkamų sutelktosios taršos šaltinių kategorijas.

4. Šalis, kurioje yra atitinkamų šaltinių, imasi priemonių išleidžiamam teršalų kiekiui kontroliuoti ir gali parengti nacionalinį planą, kuriame būtų nustatytos išleidžiamų teršalų kiekiui kontroliuoti būtinos priemonės ir planuojamos užduotys, tikslai bei rezultatai. Bet koks planas pateikiamas Šalių konferencijai per 4 metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos. Jei Šalis parengia įgyvendinimo planą pagal 20 straipsnį, ji gali jį įtraukti ir pagal šią dalį parengtą planą.

5. Priemonės, jeigu tikslinga, apima vieną ar daugiau šių veiksmų:

a) išleidžiamų teršalų ribinių verčių taikymą iš atitinkamų šaltinių išleidžiamų teršalų kiekiui kontroliuoti ir, kai įmanoma, sumažinti;

b) geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymą siekiant kontroliuoti iš atitinkamų taršos šaltinių išleidžiamą teršalų kiekį;

c) kelių teršalų kontrolės strategiją, kuri taip pat duotų naudos kontroliuojant gyvsidabrio išleidimą;

d) alternatyvias priemones, kuriomis siekiama sumažinti iš atitinkamų šaltinių išleidžiamą teršalų kiekį.

6. Kiekviena Šalis, kai tik gali įgyvendinti, bet ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai datos, sudaro, o vėliau tvarko iš atitinkamų šaltinių išleidžiamo teršalų kiekio apskaitą (inventorių).

7. Šalių konferencija, kai tik įmanoma, priima rekomendacijas dėl:

a) geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymo, atsižvelgdama į bet kokį naujų ir esamų šaltinių skirtumą ir poreikį kuo labiau sumažinti poveikį skirtingiems aplinkos komponentams,

b) išleidžiamų teršalų apskaitos (inventoriaus) sudarymo metodikos.

8. Kiekviena Šalis į ataskaitas, teikiamas pagal 21 straipsnį, įtraukia informaciją apie šio straipsnio įgyvendinimą, visų pirma informaciją apie priemones, kurių Šalis ėmėsi pagal 3–6 dalis, ir tų priemonių veiksmingumą.

## **10 straipsnis**

### **Aplinkai saugus laikinas gyvsidabrio, išskyrus gyvsidabrio atliekas, saugojimas**

1. Šis straipsnis taikomas laikinam 3 straipsnyje apibrėžto gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių, kurie neįtraukti į 11 straipsnyje pateikiamą gyvsidabrio atliekų apibrėžtį, saugojimui.

2. Kiekviena Šalis imasi priemonių užtikrinti, kad toks gyvsidabris ir tokie gyvsidabrio junginiai, kuriuos numatoma naudoti taip, kaip Šaliai leidžiama pagal šią Konvenciją, būtų laikinai saugomi aplinkai saugiu būdu, atsižvelgiant į visas rekomendacijas ir laikantis visų reikalavimų, priimtų pagal 3 dalį.

3. Šalių konferencija priima rekomendacijas dėl laikino aplinkai saugaus tokio gyvsidabrio ir tokių gyvsidabrio junginių saugojimo, atsižvelgdama į visas atitinkamas rekomendacijas, parengtas pagal Bazelio konvenciją dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinio vežimo bei jų šalinimo kontrolės ir kitas atitinkamas rekomendacijas. Šalių konferencija gali nustatyti reikalavimus dėl laikino saugojimo, priimdama papildomą šios Konvencijos priedą pagal 27 straipsnį.

4. Šalys prireikus bendradarbiauja viena su kita ir su atitinkamomis tarpvyriausybėmis organizacijomis bei kitais subjektais, siekdamos sustiprinti tokio gyvsidabrio ir tokių gyvsidabrio junginių laikino aplinkai saugaus saugojimo pajėgumus.

## **11 straipsnis**

### **Gyvsidabrio atliekos**

1. Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės Šalims dėl atliekų, kurioms taikoma ši Konvencija, galioja atitinkamos Bazelio konvencijos apibrėžtys. Šios Konvencijos Šalys, kurios nėra Bazelio konvencijos Šalys, taiko tas apibrėžtis kaip rekomendacijas, susijusias su atliekomis, kurioms taikoma ši Konvencija.

2. Šioje Konvencijoje gyvsidabrio atliekos reiškia chemines medžiagas ar objektus:

- a) sudarytus iš gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių;
- b) kuriuose yra gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių; arba
- c) užterštus gyvsidabriu ar gyvsidabrio junginiais

tokiu mastu, kad gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių kiekis juose viršija atitinkamas Šalių konferencijos apibrėžtas ribas, nustatytas darniai bendradarbiaujant su atitinkamomis Bazelio konvencijos institucijomis, ir kurie yra šalinami ar kuriuos ketinama šalinti arba kurie turi būti

šalinami vadovaujantis nacionalinės teisės ar šios Konvencijos nuostatomis. Ši apibrėžtis neapima kasybos, išskyrus pirminę gyvsidabrio gavybą, metu gautų nuodangų, uolienų atliekų ir atsijų, nebent jose esama daugiau gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių, nei nustatyta Šalių konferencijos.

3. Kiekviena Šalis imasi atitinkamų priemonių, kad gyvsidabrio atliekos:

a) būtų tvarkomos aplinkai saugiu būdu, atsižvelgiant į rekomendacijas, parengtas pagal Bazelio konvenciją, ir laikantis reikalavimų, kuriuos Šalių konferencija priims kaip papildomą priedą pagal 27 straipsnį. Rengdama tuos reikalavimus, Šalių konferencija atsižvelgia į Šalių atliekų tvarkymo reglamentavimą ir programas;

b) būtų naudojamos, perdirbamos ar tiesiogiai pakartotinai panaudojamos tik taip, kaip Šaliai tai leidžiama pagal šią Konvenciją, arba šalinamos aplinkai saugiu būdu pagal 3 dalies a punktą;

c) Bazelio konvencijos Šalyse nebūtų vežamos per tarptautines sienas, išskyrus siekiant jas pašalinti aplinkai saugiu būdu pagal šį straipsnį ir Bazelio konvenciją. Tais atvejais, kai Bazelio konvencija netaikoma vežimui per tarptautines sienas, Šalis leidžia tokį vežimą tik atsižvelgusi į atitinkamas tarptautines taisykles, standartus ir rekomendacijas.

4. Šalių konferencija siekia glaudžiai bendradarbiauti su atitinkamomis Bazelio konvencijos institucijomis, prireikus, peržiūrint ir atnaujinant rekomendacijas, nurodytas 3 dalies a punkte.

5. Šalys skatinamos prireikus bendradarbiauti viena su kita ir su atitinkamomis tarpvyriausybėmis organizacijomis bei kitais subjektais, kad galėtų plėtoti ir išlaikyti pajėgumus, reikalingus gyvsidabrio atliekoms tvarkyti aplinkai saugiu būdu pasauliniu, regioniniu ir nacionaliniu mastu.

## **12 straipsnis**

### **Užterštos teritorijos**

1. Kiekviena Šalis siekia parengti atitinkamas strategijas gyvsidabriu ar gyvsidabrio junginiais užterštoms teritorijoms nustatyti ir įvertinti.

2. Bet kokie veiksmai, kurių imamasi siekiant sumažinti tokių teritorijų keliamą riziką, atliekami aplinkai saugiais būdais, o prireikus, atliekamas ir tokiose teritorijose esančio gyvsidabrio ar gyvsidabrio junginių keliamos rizikos žmonių sveikatai ir aplinkai įvertinimas.

3. Šalių konferencija priima užterštų teritorijų tvarkymo rekomendacijas, kurios gali apimti metodus ir priemones, skirtas:

- a) teritorijoms nustatyti ir apibūdinti;
- b) visuomenei įtraukti;
- c) rizikai žmonių sveikatai ir aplinkai įvertinti;
- d) užterštų teritorijų keliamos rizikos valdymo būdams nustatyti;
- e) naudai ir sąnaudoms palyginti; bei
- f) rezultatams patvirtinti.

4. Šalys skatinamos bendradarbiauti rengiant strategijas ir įgyvendinant užterštų teritorijų nustatymo, įvertinimo, prioritetų nustatymo, tvarkymo ir, prireikus, atkūrimo veiksmus.

### **13 straipsnis**

#### **Finansiniai ištekliai ir mechanizmas**

1. Kiekviena Šalis įsipareigoja pagal galimybes teikti išteklius tiems nacionaliniams veiksams, kuriais ketinama įgyvendinti šią Konvenciją, vadovaudamasi nacionalinėmis politikos kryptimis, prioritetais, planais ir programomis. Tokie ištekliai gali apimti Šalies vidaus finansavimą per atitinkamas politikos priemones, plėtros strategijas ir nacionalinius biudžetus, taip pat dvišalį ir daugiašalį finansavimą bei privačiojo sektoriaus indėlį.

2. Bendras šios Konvencijos įgyvendinimo Šalyse, kurios yra besivystančios valstybės, veiksmingumas bus susijęs su veiksmingu šio straipsnio įgyvendinimu.

3. Neatidėliotinai skatinama, įgyvendinant šios Konvencijos nuostatas dėl finansinių išteklių, techninės pagalbos ir technologijų perdavimo, teikti daugiašalę, regioninę ir dvišalę finansinę paramą ir techninę pagalbą, stiprinti pajėgumus ir perduoti technologijas Konvencijos Šalims, kurios yra besivystančios šalys, siekiant sustiprinti ir suaktyvinti jų veiksmus dėl gyvsidabrio.

4. Šalys, imdamosi veiksmų dėl finansavimo, visiškai atsižvelgia į Šalių, kurios yra mažos besivystančios salų valstybės arba mažiausiai išsivysčiusios šalys, konkrečius poreikius ir ypatingas sąlygas.

5. Šiame straipsnyje apibrėžiamas tinkamų ir numatomų finansinių išteklių teikimo laiku mechanizmas. Šis Mechanizmas skirtas Šalims, besivystančioms valstybėms, ir pereinamosios ekonomikos Šalims paremti šioms įgyvendinant įsipareigojimus pagal šią Konvenciją.

## 6. Mechanizmas apima:

- a) Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondą; bei
- b) tikslinę tarptautinę Programą, kuria skatinamas pajėgumų stiprinimas ir techninė pagalba.

7. Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondas laiku teikia naujus, nuspėjamus ir tinkamus finansinius išteklius, taip padėdamas padengti šios Konvencijos įgyvendinimo išlaidas, kaip sutarta Šalių konferencijoje. Šios Konvencijos tikslais Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondas veikia vadovaujamas Šalių konferencijos ir jai atsiskaito. Šalių konferencija teikia bendrų strategijų, politikos kryptių, programų prioritetų ir teisės pasinaudoti finansiniais ištekliais rekomendacijas. Be to, Šalių konferencija teikia rekomendacijas dėl orientacinio veiklos kategorijų, kurioms galėtų būti skiriama parama iš Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondo, sąrašo. Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondas teikia išteklius, padengdamas sutartas papildomas pasaulinę naudą aplinkosaugos srityje teikiančių projektų sąnaudas ir visas sutartas kai kurių projektų, padedančių vykdyti Šalies įsipareigojimus, išlaidas.

8. Teikdamas išteklius atitinkamiems veiksams, Pasaulio aplinkos fondo Patikos fondas turėtų atsižvelgti į tai, kokių mastu siūlomais veiksmais galima sumažinti gyvsidabrio naudojimą, palyginti su jų sąnaudomis.

9. Šios Konvencijos tikslais Programa, nurodyta 6 dalies b punkte, vykdoma vadovaujant Šalių konferencijai ir už jos veiklą atsiskaitoma Šalių konferencijai. Šalių konferencija per pirmąjį susitikimą paskiria Programos „priimančiąją“ instituciją, kuri turi būti esamas subjektas, ir teikia jai rekomendacijas, taip pat ir dėl Programos trukmės. Visos Šalys ir kitos atitinkamos suinteresuotosios grupės kviečiamos savanoriškai teikti Programai finansinius išteklius.

10. Šalių konferencija ir Mechanizmą sudarantys subjektai per pirmąjį Šalių konferencijos susitikimą susitaria, kaip jie įgyvendins pirmesnes dalis.

11. Šalių konferencija peržiūri, ne vėliau kaip per trečiąjį susitikimą, o vėliau – reguliariai, finansavimo lygį, Šalių konferencijos teikiamas rekomendacijas subjektams, kuriems patikėta valdyti pagal šį straipsnį sukurta Mechanizmą, ir tų subjektų veiksmingumą bei gebėjimą spręsti besikeičiančius Šalių, besivystančių valstybių, ir pereinamosios ekonomikos Šalių poreikius. Remdamasi šia peržiūra, Šalių konferencija imasi atitinkamų veiksmų siekdama padidinti Mechanizmo veiksmingumą.



12. Visos Šalys kviečiamos pagal galimybes prisidėti prie Mechanizmo. Mechanizmas skatina išteklių teikimą iš kitų šaltinių, įskaitant privatųjį sektorių, ir siekia pritraukti tokius išteklius pagal Mechanizmą remiamai veiklai.

## 14 straipsnis

### Pajėgumų stiprinimas, techninė pagalba ir technologijų perdavimas

1. Šalys bendradarbiauja laiku teikdamos, kiekviena pagal savo galimybes, tinkamą pajėgumų stiprinimo ir techninę pagalbą Šalims, besivystančioms valstybėms, visų pirma Šalims, kurios yra mažiausiai išsivysčiusios valstybės arba mažos besivystančios salų valstybės bei pereinamosios ekonomikos Šalys, siekdamos padėti joms įgyvendinti įsipareigojimus pagal šią Konvenciją.

2. Pajėgumų stiprinimo ir techninė pagalba pagal 1 dalį ir 13 straipsnį gali būti teikiama per regionines, subregionines ir nacionalines priemones, įskaitant esamus regioninius ir subregioninius centrus, per kitas daugiašales ir dvišales priemones, taip pat per partnerystę, įskaitant partnerystę, kai dalyvauja privatusis sektorius. Reikia siekti bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus pagal kitus daugiašalius aplinkos apsaugos susitarimus cheminių medžiagų ir atliekų srityje siekiant padidinti techninės pagalbos ir jos teikimo veiksmingumą.

3. Šalys, išsivysčiusios valstybės, ir kitos Šalys, pagal galimybes, skatina ir palengvina, prireikus, remiamos privačiojo sektoriaus ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų grupių, naujausių aplinkai saugių alternatyvių technologijų plėtrą, perdavimą, sklaidą ir galimybes jomis naudotis Šalyse, besivystančiose valstybėse, visų pirma mažiausiai išsivysčiusiose valstybėse ir mažose besivystančiose salų valstybėse bei pereinamosios ekonomikos Šalyse, siekdamos stiprinti tų valstybių pajėgumus veiksmingai įgyvendinti šią Konvenciją.

4. Šalių konferencija iki antrojo susitikimo, o vėliau – reguliariai ir atsižvelgdama į Šalių pranešimus ir ataskaitas, įskaitant tas, kurios numatytos 21 straipsnyje, taip pat kitų suinteresuotųjų grupių teikiamą informaciją:

a) svarsto informaciją apie esamas iniciatyvas ir pažangą, padarytą alternatyvių technologijų srityje;

b) svarsto Šalių alternatyvių technologijų poreikius, visų pirma Šalių, kurios yra besivystančios valstybės; bei

c) nustato, kokie iššūkiai kyla Šalims, visų pirma Šalims, kurios yra besivystančios valstybės, technologijų perdavimo srityje.

5. Šalių konferencija teikia rekomendacijas, kaip galima toliau stiprinti pajėgumus, gerinti techninę pagalbą ir technologijų perdavimą pagal šį straipsnį.

## **15 straipsnis**

### **Įgyvendinimo ir atitikties komitetas**

1. Pagal šią dalį sukuriamas mechanizmas, į kurį įeina komitetas kaip Šalių konferenciją papildanti institucija, taip skatinant visų šios Konvencijos nuostatų įgyvendinimą ir jų atitikties peržiūrą. Šis mechanizmas, įskaitant Komitetą, yra skatinamojo pobūdžio ir ypatingą dėmesį skiria atitinkamiems Šalių nacionaliniams pajėgumams ir aplinkybėms.

2. Komitetas skatina visų šios Konvencijos nuostatų įgyvendinimą ir peržiūri, kaip jų laikomasi. Komitetas nagrinėja tiek atskiras, tiek sisteminės įgyvendinimo ir atitikties problemas ir, prireikus, teikia rekomendacijas Šalių konferencijai.

3. Komitetą sudaro 15 narių, kuriuos pasiūlo Šalys, o renka Šalių konferencija, tinkamai atsižvelgdama į penkiais Jungtinių Tautų regionais paremtą lygiateisį geografinį atstovavimą; pirmieji nariai išrenkami per pirmąjį Šalių konferencijos susitikimą, o toliau nariai renkami vadovaujantis pagal 5 dalį Šalių konferencijos patvirtintomis darbo tvarkos taisyklėmis; komiteto nariai turi būti kompetentingi su šia Konvencija susijusioje srityje, juos renkant reikia išlaikyti atitinkamą profesinės patirties pusiausvyrą.

4. Komitetas gali svarstyti klausimus remdamasis:

a) rašytiniais bet kurios Šalies pranešimais apie tai, kaip Šaliai sekasi užtikrinti atitiktį šios Konvencijos nuostatomis;

b) nacionalinėmis ataskaitomis, teikiamomis pagal 21 straipsnį; bei

c) Šalių konferencijos prašymais.

5. Komitetas parengia savo darbo tvarkos taisykles, kurios tvirtinamos per antrąjį Šalių konferencijos susitikimą; Šalių konferencija gali taip pat priimti Komiteto įgaliojimus.

6. Komitetas stengiasi visas savo rekomendacijas priimti bendru sutarimu. Jei, įdėjus visas įmanomas pastangas, bendras sutarimas nepasiekiamas, tokios rekomendacijos blogiausiu atveju priimamos dalyvaujančių ir balsuojančių narių trijų ketvirtadalių balsų dauguma, esant dviejų trečdalių narių kvorumui.

## **16 straipsnis**

### **Sveikatos apsaugos aspektai**

#### **1. Šalys raginamos:**

a) skatinti strategijų ir programų rengimą ir įgyvendinimą siekiant nustatyti ir apsaugoti rizikos grupei priklausančius gyventojus, visų pirma jautrias gyventojų grupes; tam gali prireikti priimti mokslu paremtas sveikatos apsaugai skirtas rekomendacijas, susijusias su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikiu, kai tinkama, nustatant gyvsidabrio poveikio mažinimo tikslus, ir šviesti visuomenę dalyvaujant visuomenės sveikatos ir kitiems susijusiems sektoriams;

b) skatinti mokslu paremtą švietimo ir prevencinių programų, susijusių su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikiu darbo vietoje, rengimą ir įgyvendinimą;

c) skatinti atitinkamas sveikatos priežiūros paslaugas, skirtas gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikio prevencijai, gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikį patyrusių gyventojų grupių gydymui ir priežiūrai; bei

d) sukurti ir stiprinti, prireikus, institucinius ir sveikatos apsaugos srityje dirbančių profesionalių darbuotojų pajėgumus siekiant užkirsti kelią, diagnozuoti, gydyti gyvsidabrio sukeltas ligas, taip pat stebėti žmonių sveikatai keliamą riziką, susijusią su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikiu.

2. Šalių konferencija, ketindama spręsti su sveikatos apsauga susijusius klausimus ar imtis su sveikatos apsauga susijusių veiksmų, turi:

a) tartis ir bendradarbiauti su Pasaulio sveikatos organizacija, Tarptautine darbo organizacija ir, prireikus, su kitomis atitinkamomis tarpvvyriausybėmis organizacijomis bei

b) skatinti bendradarbiavimą ir informacijos mainus su Pasaulio sveikatos organizacija, Tarptautine darbo organizacija ir, prireikus, kitomis atitinkamomis tarpvvyriausybėmis organizacijomis.

## **17 straipsnis**

### **Keitimasis informacija**

#### **1. Kiekviena Šalis sudaro sąlygas keistis:**

a) moksline, technine, ekonomine ir teisine informacija apie gyvsidabrį ir gyvsidabrio junginius, įskaitant toksikologinę, ekotoksikologinę ir saugos informaciją;

b) informacija apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių gamybos, naudojimo, prekybos, išmetimo ir išleidimo sumažinimą ar nutraukimą;

c) informacija apie techniškai ir ekonomiškai perspektyvias alternatyvas:

i) produktams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio;

ii) gamybos procesams, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai; bei

iii) veiklai ir procesams, dėl kurių išmetamas ar išleidžiamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai,

įskaitant informaciją apie tokių alternatyvų riziką žmonių sveikatai ir aplinkai bei ekonomines ir socialines sąnaudas ir naudą; taip pat

d) epidemiologinę informaciją apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikį sveikatai, glaudžiai bendradarbiaujant su Pasaulio sveikatos organizacija ir, prireikus, kitomis atitinkamomis organizacijomis.

2. Šalys gali keistis 1 dalyje nurodyta informacija tiesiogiai, per Sekretoriatą arba bendradarbiaudamos su kitomis atitinkamomis organizacijomis, įskaitant, prireikus, konvencijų dėl cheminių medžiagų ir atliekų sekretoriatų.

3. Sekretoriatas skatina bendradarbiavimą keičiantis šiame straipsnyje nurodyta informacija, taip pat ir su atitinkamomis organizacijomis, įskaitant daugiašalių aplinkos apsaugos susitarimų ir kitų tarptautinių iniciatyvų sekretoriatų. Be Šalių teikiamos informacijos, ši informacija apima informaciją iš tarpvyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų, turinčių profesinės patirties gyvsidabrio srityje, ir iš nacionalinių ir tarptautinių tokios patirties turinčių institucijų.

4. Kiekviena Šalis paskiria nacionalinę kontaktinę instituciją, kuri būtų atsakinga už keitimąsi informacija pagal šią Konvenciją, įskaitant dėl importuojančiųjų Šalių sutikimo pagal 3 straipsnį.

5. Įgyvendinant šią Konvenciją informacija apie žmonių sveikatą ir saugą bei aplinką nelaikoma konfidencialia. Šalys, kurios keičiasi kita informacija pagal šią Konvenciją, saugo bet kokią konfidencialią informaciją pagal savitarpio susitarimą.

## 18 straipsnis

### Visuomenės informavimas, sąmoningumo didinimas ir švietimas

1. Kiekviena Šalis pagal savo galimybes skatina ir sudaro sąlygas:

a) visuomenei teikti turimą informaciją:

i) apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai,

ii) apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių alternatyvas,

iii) 17 straipsnio 1 dalyje nurodytomis temomis,

iv) apie Šalies pagal 19 straipsnį atliekamų mokslinių tyrimų, plėtros ir stebėsenos rezultatus, taip pat

v) apie veiklą, kuria siekiama įvykdyti įsipareigojimus pagal šią Konvenciją;

b) švietimui, mokymui ir visuomenės sąmoningumo didinimui, susijusiam su gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai padariniais, prireikus, bendradarbiaujant su atitinkamomis tarpvyriausybėmis ir nevyriausybėmis organizacijomis ir pažeidžiamomis gyventojų grupėmis.

2. Kiekviena Šalis taiko turimus mechanizmus arba svarsto galimybę sukurti mechanizmus, pavyzdžiui, prireikus, išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrus, siekdama rinkti ir skleisti informaciją apie apskaičiuotąjį metinį dėl žmogaus veiklos išmetamo, išleidžiamo ar pašalinamo gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių kiekį.

## **19 straipsnis**

### **Moksliniai tyrimai, plėtra ir stebėseną**

1. Šalys, atsižvelgdamos į savo pajėgumą ir aplinkybes, siekia bendradarbiauti rengdamos ir tobulindamos:

a) gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių naudojimo, vartojimo ir antropogeninio išmetimo į orą, taip pat išleidimo į vandenį ir žemę apskaitą (inventorių);

b) gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių lygio modeliavimą ir geografiškai reprezentatyvią stebėseną jautriose gyventojų grupėse ir aplinkos terpėse, įskaitant tokias biotines terpes kaip žuvis, jūrų žinduoliai, jūrų vėžliai ir paukščiai, taip pat bendradarbiavimą renkant atitinkamus ir tinkamus mėginius ir jais keičiantis;

c) gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių poveikio socialinei ir kultūrinei aplinkai, ekonomikai, taip pat poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai, ypač jautrių gyventojų grupių, įvertinimą;

d) veiksmų, kurių imamasi pagal a, b ir c punktus, atlikimo suderintą metodiką;

e) informaciją apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių aplinkosaugos ciklą, pernašą (įskaitant pernešimą tolیمais atstumais ir nusodinimą), transformaciją, pasiskirstymą ir išlikimą įvairiose ekosistemose, tinkamai atsižvelgiant į skirtumą tarp antropogeninio ir natūralaus gyvsidabrio išmetimo ir išleidimo ir į gyvsidabrio remobilizaciją iš nuosėdų, susikaupusių per laiką;

f) informaciją apie prekybą gyvsidabriu, gyvsidabrio junginiais ir produktais, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, taip pat

g) informaciją ir mokslinius tyrimus apie techninį ir ekonominį produktų ir procesų be gyvsidabrio prieinamumą ir apie geriausių prieinamų gamybos būdų ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taikymą siekiant sumažinti ir stebėti gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių išmetimą bei išleidimą.

2. Šalys, vykdydamos 1 dalyje nurodytą veiklą, prireikus, turėtų plėtoti turimus stebėsenos tinklus ir mokslinių tyrimų programas.

## **20 straipsnis**

### **Įgyvendinimo planai**

1. Kiekviena Šalis, atlikusi pradinį įvertinimą, gali parengti ir vykdyti šios Konvencijos įsipareigojimų įgyvendinimo planą, atsižvelgdama į savo vidaus aplinkybes. Tokį planą, kai tik jis parengiamas, reikėtų perduoti Sekretariatui.

2. Kiekviena Šalis gali peržiūrėti ir atnaujinti savo įgyvendinimo planą, atsižvelgdama į savo vidaus aplinkybes ir remdamasi Šalių konferencijos rekomendacijomis bei kitomis atitinkamomis rekomendacijomis.

3. Šalys, atlikdamos darbą pagal 1 ir 2 dalis, turėtų pasitarti su nacionalinėmis suinteresuotųjų grupėmis, kad šios prisidėtų prie Šalių įgyvendinimo planų rengimo, įgyvendinimo, peržiūros ir atnaujinimo.

4. Šalys, siekdamos palengvinti šios Konvencijos įgyvendinimą, taip pat gali koordinuoti regioninius planus.

## **21 straipsnis**

### **Ataskaitų teikimas**

1. Kiekviena Šalis per Sekretoriatą teikia ataskaitas Šalių konferencijai dėl priemonių, kurių ji ėmėsi įgyvendindama šios Konvencijos nuostatas, tokių priemonių veiksmingumo ir galimų iššūkių siekiant šios Konvencijos tikslų.

2. Kiekviena Šalis į savo ataskaitas įtraukia informaciją, kurią prašoma pateikti šios Konvencijos 3, 5, 7, 8 ir 9 straipsniuose.

3. Šalių konferencija per pirmąjį susitikimą nusprendžia, kaip dažnai ir koku formatu Šalys turės teikti ataskaitas, atsižvelgdama į tai, kad yra pageidautina ataskaitų teikimą koordinuoti su ataskaitomis, teikiamomis pagal kitas atitinkamas konvencijas dėl cheminių medžiagų ir atliekų.

## **22 straipsnis**

### **Veiksmingumo įvertinimas**

1. Šalių konferencija įvertina šios Konvencijos veiksmingumą, pirmą sykį – ne vėliau kaip praėjus šešeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo datos, o vėliau periodiškai ir taip dažnai, kaip Šalių konferencija nusprendžia.

2. Kad Šalių konferencijai būtų lengviau atlikti įvertinimą, per pirmąjį susitikimą ji siūlo mechanizmą, kaip Šalių konferencijai bus teikiami palyginamieji stebėsenos duomenys apie gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių buvimą ir judėjimą aplinkoje, taip pat gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių lygio tendencijas, pastebimas biotinėse terpėse ir pažeidžiamose gyventojų grupėse.

3. Įvertinimas atliekamas remiantis turima mokslinė, aplinkosaugos, techninė, finansinė ir ekonomine informacija, įskaitant:

a) ataskaitas ir kitą stebėsenos informaciją, kuri teikiama Šalių konferencijai pagal 2 dalį;

b) ataskaitas, teikiamas pagal 21 straipsnį;

c) informaciją ir rekomendacijas, teikiamas pagal 15 straipsnį; taip pat

d) ataskaitas ir kitą atitinkamą informaciją apie pagal šią Konvenciją nustatytą finansinės paramos, technologijų perdavimo ir pajėgumų stiprinimo priemonių taikymą.

## 23 straipsnis

### Šalių konferencija

1. Šiuo straipsniu įsteigiama Šalių konferencija.

2. Pirmąją Šalių konferencijos susitikimą sušaukia Jungtinių Tautų aplinkosaugos programos vykdomasis direktorius ne vėliau kaip praėjus vieniems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo datos. Vėliau eiliniai Šalių konferencijos susitikimai rengiami reguliariai, kaip nusprendžia konferencija.

3. Neeiliniai Šalių konferencijos susitikimai rengiami kitu laiku, jei tokį susitikimą rengti nusprendžia konferencija arba bet kuri Šalis pateikia rašytinį prašymą, bet tik nustačius sąlygą, kad per šešis mėnesius nuo tada, kai Sekretoriatas praneša apie tokį prašymą Šalims, jį palaiko bent vienas trečdalis Šalių.

4. Šalių konferencija per pirmąjį susitikimą bendru sutarimu susitaria dėl savo ir bet kokios jai pavaldžios institucijos darbo tvarkos taisyklių ir finansinių taisyklių, taip pat dėl finansinių nuostatų, kuriomis reglamentuojamas Sekretoriato darbas, ir šiuos dokumentus priima.

5. Šalių konferencija nuolatos prižiūri ir vertina šios Konvencijos įgyvendinimą. Ji atlieka šios Konvencijos jai priskirtas funkcijas ir tuo tikslu:

- a) įsteigia tokias jai pavaldžias institucijas, kokių, mano, reikia šiai Konvencijai įgyvendinti;
- b) prireikus, bendradarbiauja su kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis ir tarpvyriausybėmis bei nevyriausybėmis institucijomis;
- c) reguliariai peržiūri visą informaciją, kuri pateikiama jai ir Sekretoriatui pagal 21 straipsnį;
- d) svarsto bet kokias rekomendacijas, kurias jai pateikia Įgyvendinimo ir atitikties komitetas;
- e) svarsto ir imasi bet kurių papildomų veiksmų, kurių gali prireikti siekiant įgyvendinti šios Konvencijos tikslus; taip pat
- f) peržiūri A ir B priedus vadovaudamasi 4 ir 5 straipsniais.

6. Jungtinių Tautų Organizacija, jos specializuotos agentūros ir Tarptautinė atominės energetikos agentūra, taip pat bet kuri valstybė, kuri nėra šios Konvencijos Šalis, gali būti atstovaujamos Šalių konferencijos susitikimuose kaip stebėtojos. Bet kokiai institucijai ar agentūrai, nacionalinei ar tarptautinei, vyriausybinei ar nevyriausybinei, kuri yra kompetentinga šios Konvencijos



reglamentuojamais klausimais ir kuri informuoja Sekretoriatą apie savo pageidavimą būti atstovaujamai Šalių konferencijos susitikime kaip stebėtojai, gali būti leista dalyvauti susitikime, nebent bent vienas trečdalis dalyvaujančių Šalių tam prieštarautų. Stebėtojų dalyvavimas susitikimuose reglamentuojamas Šalių konferencijos priimtomis darbo tvarkos taisyklėmis.

## **24 straipsnis**

### **Sekretoriatas**

1. Šiuo straipsniu įkuriamas Sekretoriatas.

2. Sekretoriato funkcijos yra šios:

a) rengti Šalių konferencijos ir jai pavaldžių institucijų susitikimus ir teikti joms reikalingas paslaugas;

b) gavus prašymą, koordinuoti paramą Šalims, visų pirma Šalims, kurios yra besivystančios valstybės, ir pereinamosios ekonomikos Šalims įgyvendinant šią Konvenciją;

c) prireikus koordinuoti veiklą su atitinkamų tarptautinių institucijų, visų pirma konvencijų dėl kitų cheminių medžiagų ir atliekų, sekretoriatais;

d) padėti Šalims keistis informacija, susijusia su šios Konvencijos įgyvendinimu;

e) rengti ir pateikti Šalims periodines ataskaitas, paremtas pagal 15 ir 21 straipsnius gauta informacija ir kita turima informacija;

f) vadovaujantis Šalių konferencijos rekomendacijomis, sudaryti tokius administracinius susitarimus ir sutartis, kurių gali prireikti siekiant veiksmingai atlikti savo funkcijas; taip pat

g) atlikti kitas šioje Konvencijoje nurodytas sekretoriato funkcijas ir kitas funkcijas, kurias nustato Šalių konferencija.

3. Šios Konvencijos sekretoriato funkcijas atlieka Jungtinių Tautų aplinkos programos vykdomasis direktorius, nebent Šalių konferencija dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių trijų ketvirtadalių balsų dauguma nusprendžia sekretoriato funkcijas patikėti vienai ar daugiau kitų tarptautinių organizacijų.

4. Šalių konferencija, pasitarusi su atitinkamomis tarptautinėmis institucijomis, gali numatyti tvirtesnę Sekretoriato ir kitų konvencijų dėl cheminių medžiagų ir atliekų sekretoriatų

bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą. Šalių konferencija, pasitarusi su atitinkamomis tarptautinėmis institucijomis, gali toliau teikti rekomendacijas šiais klausimais.

## **25 straipsnis**

### **Ginčų sprendimas**

1. Šalys siekia bet kokią ginčą, tarp jų kilusį dėl šios Konvencijos aiškinimo ar taikymo, išspręsti derybomis ar kitomis taikiomis Šalių pasirinktomis priemonėmis.

2. Ratifikuodama, priimdama, tvirtindama šią Konvenciją ar prisijungdama prie jos arba bet kuriuo metu vėliau bet kuri Šalis, kuri nėra regioninė ekonominės integracijos organizacija, gali rašytiniu dokumentu depozitarui pareikšti, kad ji pripažįsta vieną arba abu toliau nurodytus ginčų dėl šios Konvencijos aiškinimo ar taikymo būdus kaip privalomus bet kuriai Šaliai, prisiimančiai tokį pat įsipareigojimą:

a) arbitražas vadovaujantis E priedo I dalyje nustatyta tvarka;

b) ginčo perdavimas Tarptautiniam Teisingumo Teismui.

3. Šalis, kuri yra regioninė ekonominės integracijos organizacija, gali pateikti panašų poveikį turintį pareiškimą dėl arbitražo pagal 2 dalį.

4. Pagal 2 ar 3 dalį pateiktas pareiškimas baigia galioti tada, kai baigiasi jame nurodytas galiojimo laikas, arba po trijų mėnesių nuo tos dienos, kurią depozitarui buvo atiduotas saugoti rašytinis pranešimas apie pareiškimo atšaukimą.

5. Pareiškimo galiojimo pabaiga, pranešimas dėl pareiškimo atšaukimo ar naujo pareiškimo pateikimas jokių būdu nedaro poveikio nebaigtiems arbitražo teismo ar Tarptautinio Teisingumo Teismo vykdomiems procesiniams veiksams, nebent ginčo šalys susitaria kitaip.

6. Jei ginčo šalys nėra prisiėmusios įsipareigojimo vadovautis tuo pačiu ginčų sprendimo būdu pagal 2 ar 3 dalį ir jei joms nepavyksta išspręsti ginčo taikant 1 dalyje nurodytas priemones per dvylika mėnesių nuo tada, kai viena Šalis praneša kitai Šaliai apie tarp jų iškilusį ginčą, ginčas teikiamas spręsti taikinimo komisijai bet kurios ginčo šalies prašymu. Taikinimo pagal šį straipsnį procedūra nustatyta E priedo II dalyje.

## **26 straipsnis**

### **Konvencijos pakeitimai**

1. Šios Konvencijos pakeitimus gali siūlyti bet kuri jos Šalis.

2. Konvencijos pakeitimus priima Šalių konferencija posėdžio metu. Bet kokio siūlomo pakeitimo tekstą Sekretoriatas Šalims pateikia likus bent šešioms mėnesiams iki susitikimo, kuriame siūloma tą pakeitimą priimti. Be to, Sekretoriatas pateikia siūlomo pakeitimo tekstą šios Konvencijos signatarams, taip pat depozitarui susipažinti.

3. Šalys deda visas pastangas, kad pasiektų susitarimą dėl bet kurio siūlomo šios Konvencijos pakeitimo bendru sutarimu. Jei, įdėjus visas įmanomas pastangas, bendras sutarimas nepasiekiamas, toks pakeitimas blogiausiu atveju priimamas susitikime dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių trijų ketvirtadalių balsų dauguma.

4. Apie priimtą pakeitimą depozitaras praneša visoms Šalims, kad šios pakeitimą ratifikuotų, priimtų ar patvirtintų.

5. Apie pakeitimų ratifikavimą, priėmimą ar patvirtinimą raštu pranešama depozitarui. Vadovaujantis 3 dalimi priimtas pakeitimas įsigalioja Šalims, davusioms sutikimą to pakeitimo laikytis, devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus atiduoda saugoti bent trys ketvirtadaliai Šalių, kurios Šalių statusą turėjo pakeitimo priėmimo metu. Vėliau bet kuriai kitai Šaliai pakeitimas įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai ta Šalis atiduoda saugoti pakeitimo ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentą.

## **27 straipsnis**

### **Priedų priėmimas ir pakeitimai**

1. Šios Konvencijos priedai sudaro neatskiriama jos dalį, nebent nurodyta kitaip, o nuoroda į šią Konvenciją kartu reiškia nuorodą į bet kuriuos jos priedus.

2. Bet kokiais papildomais priedais, priimtais šiai Konvencijai įsigaliojus, gali būti reglamentuojami tik procedūriniai, moksliniai, techniniai ar administraciniai klausimai.

3. Papildomi šios Konvencijos priedai siūlomi, priimami ir įsigalioja pagal šią tvarką:

a) papildomi priedai siūlomi ir priimami vadovaujantis 26 straipsnio 1–3 dalyse nurodyta tvarka;

b) bet kuri Šalis, kuri negali priimti papildomo priedo, apie tai raštu praneša depozitarui per vienus metus nuo tada, kai depozitaras praneša apie tokio priedo priėmimą. Depozitaras nedelsdamas informuoja visas Šalis apie kiekvieną tokį gautą pranešimą. Šalis gali bet kada raštu pranešti depozitarui, kad atšaukia anksčiau pateiktą pranešimą apie tai, jog papildomas priedas nepriimtas, ir nuo tada tas priedas įsigalioja tos Šalies atžvilgiu vadovaujantis c punktu; taip pat

c) praėjus vieniems metams nuo tada, kai depozitaras praneša apie papildomo priedo priėmimą, tas priedas įsigalioja visoms Šalims, kurios nepateikė pranešimo apie tai, jog priedas nepriimtas, vadovaujantis b punkto nuostatomis.

4. Šios Konvencijos priedų pakeitimams siūlyti, priimti ir jų įsigaliojimui, taikomos tokios pat procedūros kaip ir šios Konvencijos papildomiems priedams siūlyti, priimti ir jų įsigaliojimui, išskyrus tai, kad priedo pakeitimas neįsigalioja jokiai Šaliai, kuri pateikė pareiškimą dėl priedų keitimo pagal 30 straipsnio 5 dalį; tokiu atveju bet kuris pakeitimas įsigalioja tokiai Šaliai devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai Šalis atidavė saugoti depozitarui ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą tokio pakeitimo atžvilgiu.

5. Jei papildomas priedas ar priedo pakeitimas yra susijęs su šios Konvencijos pakeitimu, papildomas priedas ar pakeitimas įsigalioja tik tada, kai įsigalioja šios Konvencijos pakeitimas.

## **28 straipsnis**

### **Balsavimo teisė**

1. Kiekviena šios Konvencijos Šalis turi po vieną balsą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus.

2. Regioninė ekonominės integracijos organizacija, kai sprendžiami jos kompetencijai priskirti klausimai, įgyvendina savo teisę balsuoti turėdama tiek balsų, kiek toje organizacijoje yra valstybių narių, kurios yra šios Konvencijos Šalys. Tokia organizacija neturi teisės balsuoti, jei bet kuri jos valstybė narė pasinaudoja savo teise balsuoti, ir atvirkščiai.

## **29 straipsnis**

### **Parašas**

Ši Konvencija teikiama pasirašyti visoms valstybėms ir regioninėms ekonominės integracijos organizacijoms 2013 m. spalio 10 ir 11 d. Japonijoje, Kumamoto mieste, o vėliau – iki 2014 m. spalio 9 d. Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke.

### **30 straipsnis**

#### **Ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas ar prisijungimas**

1. Pasirašiusios šią Konvenciją valstybės ir regioninės ekonominės integracijos organizacijos turi ją ratifikuoti, priimti arba jai pritarti. Ji teikiama valstybėms ir regioninėms ekonominės integracijos organizacijoms prisijungti nuo dienos, einančios po paskutinės dienos, kai Konvenciją galima pasirašyti. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentai atiduodami saugoti depozitarui.

2. Bet kuri regioninė ekonominės integracijos organizacija, kuri tampa šios Konvencijos Šalimi, kai nė viena jos valstybė narė nėra Konvencijos Šalis, privalo vykdyti visus įsipareigojimus pagal šią Konvenciją. Jei Konvencijos Šalimi tampa organizacija, kurios viena ar daugiau valstybių narių yra šios Konvencijos Šalys, ta organizacija ir jos valstybės narės nusprendžia, kokios yra jų atitinkamos pareigos vykdant įsipareigojimus pagal šią Konvenciją. Tokiais atvejais organizacija ir valstybės narės neturi teisės naudotis savo teisėmis pagal šią Konvenciją tuo pat metu.

3. Savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumente regioninė ekonominės integracijos organizacija konstatuoja, kokia yra jos kompetencija šios Konvencijos reglamentuojamų klausimų atžvilgiu. Bet kuri tokia organizacija taip pat praneša depozitarui apie bet kokią atitinkamą jos kompetencijos pakeitimą, kuris savo ruožtu apie tai praneša Šalims.

4. Kiekviena valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija, jai ratifikuojant, priimant ar patvirtinant šią Konvenciją arba prie šios Konvencijos prisijungiant, skatinama perduoti Sekretariatui informaciją apie tai, kokiomis priemonėmis ji šią Konvenciją įgyvendins.

5. Savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumente bet kuri Šalis gali nurodyti, kad tai Šaliai bet koks priedo pakeitimas įsigalioja tik jai atidavus saugoti savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą dėl to priedo pakeitimo.

### **31 straipsnis**

#### **Įsigaliojimas**

1. Ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai buvo atiduotas saugoti penkiasdešimtas ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentas.

2. Kiekvienai valstybei ar regioninei ekonominės integracijos organizacijai, kuri ratifikuoja, priima ar patvirtina šią Konvenciją arba prie jos prisijungia po to, kai buvo atiduotas saugoti penkiasdešimtas ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentas, ši Konvencija

įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai tokia valstybė ar regioninė ekonominės integracijos organizacija atiduoda saugoti savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą.

3. 1 ir 2 dalių atžvilgiu bet koks dokumentas, kurį atiduoda saugoti regioninė ekonominės integracijos organizacija, nepriskaičiuojamas kaip papildomas prie tų dokumentų, kuriuos atidavė saugoti tos organizacijos valstybės narės.

### **32 straipsnis**

#### **Išlygos**

Negali būti daroma jokių šios Konvencijos išlygų.

### **33 straipsnis**

#### **Pasitraukimas**

1. Praėjus trejiems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo bet kuriai Šaliai, ši Šalis bet kuriuo metu gali išstoti iš Konvencijos, raštu pranešus apie tai depozitarui.

2. Toks denonsavimas įsigalioja praėjus vieneriems metams po to, kai depozitaras gauna pranešimą apie denonsavimą, arba vėliau, kaip nurodyta tame pranešime.

### **34 straipsnis**

#### **Depozitaras**

Šios Konvencijos depozitaras yra Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.

### **35 straipsnis**

#### **Autentiški tekstai**

Šios Konvencijos originalas, kurio tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis yra autentiški, atiduodamas saugoti depozitarui.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Priimta du tūkstančiai trylikųjų metų spalio dešimtąją dieną Kumamote.

---

**A PRIEDAS****Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio**

Toliau išvardytiems produktams šis Priedas netaikomas:

- a) produktams, kurie naudojami būtiniausiomis civilinės saugos ir kariuomenės reikmėms;
- b) produktams, kurie naudojami moksliniams tyrimams, instrumentams kalibruoti arba kaip pamatinis etalonas;
- c) jungikliams ir relėms, elektroniniams ekranams skirtoms šaltojo katodo fluorescencinėms lempoms ir fluorescencinėms lempoms su išoriniais elektrodais (angl. – CCFL ir EEFL), taip pat matavimo prietaisams, jei nėra tinkamų jų alternatyvų be gyvsidabrio;
- d) produktams, kurie naudojami tradicinėms ar religinėms apeigoms; taip pat
- e) vakcinoms, kurių sudėtyje yra tiomersalio kaip konservanto.

**I dalis. Produktai, kuriems taikoma 4 straipsnio 1 dalis**

Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio	Data, po kurios nebeleidžiama produkto gaminti, importuoti ar eksportuoti (nutraukimo data)
Baterijos, išskyrus sagos formos cinko-sidabro oksido baterijas, kurių sudėtyje yra mažiau kaip 2 % gyvsidabrio, ir sagos formos cinko-oro baterijas, kurių sudėtyje yra mažiau kaip 2 % gyvsidabrio.	2020 m.
Jungikliai ir relės, išskyrus labai tikslūs talpos ir nuostolių matavimo tiltelius, aukšto dažnio radijo dažnių jungiklius ir stebėjimo bei kontrolės prietaisų reles, jei gyvsidabrio kiekis kiekviename tiltelyje, jungiklyje ar relėje yra ne didesnis kaip 20 mg.	2020 m.
Kompaktinės fluorescencinės bendrojo apšvietimo lempos (angl. – CFL), kurių galingumas yra $\leq 30$ vatų, o gyvsidabrio kiekis kiekviename lempos degiklyje viršija 5 mg.	2020 m.
Šios tiesiosios fluorescencinės bendrojo apšvietimo lempos (angl. – LFL): a) trijuostės spinduliuotės liuminofo lempų, kurių galingumas yra $< 60$ vatų, o gyvsidabrio kiekis vienoje lempos viršija 5 mg; b) halogenfosfato liuminofo lempų, kurių galingumas yra $\leq 40$ vatų, o	2020 m.

Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio	Data, po kurios nebeleidžiama produkto gaminti, importuoti ar eksportuoti (nutraukimo data)
gyvsidabrio kiekis vienoje lempos viršija 10 mg.	
Didžiaslėgės bendrojo apšvietimo gyvsidabrio garų lempos (angl. – HPMV).	2020 m.
Gyvsidabris elektroniniams ekranams skirtose šaltojo katodo fluorescencinėse lempos ir fluorescencinėse lempos su išoriniais elektrodais (angl. – CCFL ir EEFL): a) trumpose lempos ( $\leq 500$ mm), jei gyvsidabrio kiekis vienoje lempos viršija 3,5 mg; b) vidutinio ilgio lempos ( $> 500$ mm ir $\leq 1\,500$ mm), jei gyvsidabrio kiekis vienoje lempos viršija 5 mg; c) ilgose lempos ( $> 1\,500$ mm), jei gyvsidabrio kiekis vienoje lempos viršija 13 mg.	2020 m.
Kosmetikos gaminiai (jei gyvsidabrio kiekis viršija 1 ppm), įskaitant odą šviesinantį muilą ir kremus, bet neįskaitant kosmetikos gaminių akių sričiai, kuriose gyvsidabris naudojamas kaip konservantas ir nėra veiksmingų ir saugių alternatyvių konservantų <sup>1/</sup> .	2020 m.
Pesticidai, biocidai ir vietiskai vartojami antiseptikai.	2020 m.
Toliau išvardyti neelektroniniai matavimo prietaisai, išskyrus stambioje įrangoje įrengtus ar labai tiksliai matavimui naudojamus neelektroninius matavimo prietaisus, jeigu nėra tinkamų alternatyvų be gyvsidabrio: a) barometrai; b) higrometrai; c) manometrai; d) termometrai; e) sfigmomanometrai.	2020 m.

<sup>1/</sup> Norima neįtraukti kosmetikos gaminių, muilo ar kremų, kuriuose yra gyvsidabrio teršalų pėdsakų.



## II dalis. Produktai, kuriems taikoma 4 straipsnio 3 dalis

Produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio	Nuostatos
Dantų amalgama	<p>Imdamasi priemonių, skirtų dantų amalgamos naudojimui palaipsniui sumažinti, Šalis atsižvelgia į savo vidaus aplinkybes ir atitinkamas tarptautines rekomendacijas ir įtraukia dvi ar daugiau priemonių iš toliau pateikiamo sąrašo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>i) nustatyti nacionalinius dantų edukacijos profilaktikos ir sveikatinimo tikslus, kad kuo labiau būtų sumažintas dantų taisymo poreikis;</li> <li>ii) nustatyti nacionalinius tikslus, kuriais siekiama kuo labiau sumažinti dantų amalgamos naudojimą;</li> <li>iii) skatinti ekonomiškai ir kliniškai veiksmingas dantų taisymo be gyvsidabrio alternatyvas;</li> <li>iv) skatinti dantims taisyti skirtų kokybiškų medžiagų be gyvsidabrio mokslinius tyrimus ir plėtrą;</li> <li>v) skatinti atstovaujančias profesines ir odontologijos mokyklas šviesti ir mokyti odontologus ir odontologijos studentus apie dantų taisymo alternatyvų be gyvsidabrio taikymą ir apie geriausios valdymo praktikos sklaidimą;</li> <li>vi) neskatinti draudimo politikos ir programų, pagal kurias pirmenybė teikiama dantų amalgamos, o ne dantų taisymo priemonių be gyvsidabrio naudojimui;</li> <li>vii) skatinti draudimo politiką ir programas, pagal kurias pirmenybė taisant dantis teikiama kokybiškoms dantų amalgamos alternatyvoms;</li> <li>viii) naudoti tik dantų amalgamą kapsulėse;</li> <li>ix) skatinti odontologijos įstaigose taikyti geriausią aplinkosaugos praktiką, taip sumažinant gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių išleidimą į vandenį ir žemę.</li> </ul>

**B PRIEDAS****Gamybos procesai, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai****I dalis. Procesai, kuriems taikoma 5 straipsnio 2 dalis**

Gamybos procesai, kuriuose naudojamas gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai	Nutraukimo data
Chloro ir šarmų gamyba	2025 m.
Acetaldehido gamyba, kurioje gyvsidabris ar gyvsidabrio junginiai naudojami kaip katalizatoriai	2018 m.

**II dalis. Procesai, kuriems taikoma 5 straipsnio 3 dalis**

Procesas, kuriame naudojamas gyvsidabris	Nuostatos
Vinilchlorido monomero gamyba	<p>Priemonės, kurių Šalys turi imtis, apima toliau išvardytas priemones, bet jomis neapsiriboja:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>i) iki 2020 m. sumažinti gyvsidabrio naudojimą vienam produkcijos vienetui pagaminti 50 %, palyginti su tuo, kiek gyvsidabrio buvo sunaudojama 2010 m.;</li> <li>ii) skatinti imtis priemonių mažinti pirminės gamybos gyvsidabrio naudojimą;</li> <li>iii) imtis priemonių mažinti gyvsidabrio išmetimą ir išleidimą į aplinką;</li> <li>iv) remti katalizatorių ir procesų be gyvsidabrio mokslinius tyrimus ir plėtrą;</li> <li>v) neleisti naudoti gyvsidabrio praėjus penkeriems metams nuo tada, kai Šalių konferencija nustato, kad esamais procesais pagrįstų katalizatorių be gyvsidabrio naudojimas tapo techniškai ir ekonomiškai įgyvendinamas;</li> <li>vi) teikti Šalių konferencijai ataskaitas, rodančias šalies pastangas sukurti ir (ar) nustatyti alternatyvas ir atsisakyti gyvsidabrio naudojimo vadovaujantis 21 straipsniu.</li> </ul>
Natrio ar kalio metanoliato ar etanoliato gamyba	<p>Priemonės, kurių Šalys turi imtis, apima toliau išvardytas priemones, bet jomis neapsiriboja:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>i) imtis priemonių mažinti gyvsidabrio naudojimą, kad kuo greičiau, ir per 10 metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, būtų jo atsisakyta;</li> <li>ii) iki 2020 m. sumažinti gaminant vieną produkcijos vienetą išmetamo ir išleidžiamo gyvsidabrio kiekį 50 %,</li> </ul>

Procesas, kuriame naudojamas gyvsidabris	Nuostatos
	<p>palyginti su 2010 m.;</p> <p>iii) uždrausti šviežio gyvsidabrio iš pirminės gavybos naudojimą;</p> <p>iv) remti procesų be gyvsidabrio mokslinius tyrimus ir plėtrą;</p> <p>v) neleisti naudoti gyvsidabrio praėjus penkeriems metams nuo tada, kai Šalių konferencija nustato, kad procesai be gyvsidabrio tapo techniškai ir ekonomiškai įgyvendinami;</p> <p>vi) teikti Šalių konferencijai ataskaitas, rodančias Šalies pastangas sukurti ir (ar) nustatyti alternatyvas ir atsisakyti gyvsidabrio naudojimo vadovaujantis 21 straipsniu.</p>
<p>Poliuretano gamyba naudojant katalizatorius, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio.</p>	<p>Priemonės, kurių Šalys turi imtis, apima toliau išvardytas priemones, bet jomis neapsiriboja:</p> <p>i) imtis priemonių mažinti gyvsidabrio naudojimą, kad kuo greičiau, per 10 metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, būtų jo atsisakyta;</p> <p>ii) imtis priemonių mažinti pirminės gavybos gyvsidabrio naudojimą;</p> <p>iii) imtis priemonių mažinti gyvsidabrio išmetimą ir išleidimą į aplinką;</p> <p>iv) skatinti katalizatorių ir procesų be gyvsidabrio mokslinius tyrimus ir plėtrą;</p> <p>v) teikti Šalių konferencijai ataskaitas, rodančias Šalies pastangas sukurti ir (ar) nustatyti alternatyvas ir atsisakyti gyvsidabrio naudojimo vadovaujantis 21 straipsniu.</p> <p>Šiam gamybos procesui netaikoma 5 straipsnio 6 dalis.</p>

## **C PRIEDAS**

### **Amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba**

#### **Nacionaliniai veiksmų planai**

1. Kiekvienos Šalies, kuriai taikomos 7 straipsnio 3 dalies nuostatos, nacionalinis veiksmų planas turi apimti:

- a) nacionalinius tikslus ir sumažinimo uždavinius;
- b) veiksmus, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią:
  - i) nesmulkintos rūdos amalgavimui;
  - ii) amalgamos ar apdorotos amalgamos atviram deginimui;
  - iii) amalgamos deginimui gyvenamosiose vietovėse; taip pat
  - iv) cianido nutekėjimui į nuosėdas, rūdą ar atsijas, į kurias buvo pridėta gyvsidabrio, prieš tai pirmiau nepašalinus gyvsidabrio;
- c) priemones, kurių bus imamasi siekiant palengvinti amatininkiškos ir mažos apimties aukso gavybos sektoriaus formalizavimą ar reglamentavimą;
- d) pirminius skaičiavimus, kiek gyvsidabrio sunaudojama šalies teritorijoje vykdant amatininkišką ir mažos apimties aukso gavybą bei apdirbimą ir kokie metodai yra taikomi;
- e) strategijas, kaip skatinti mažinti vykdant amatininkišką ir mažos apimties aukso gavybą bei apdirbimą išmetamą ir išleidžiamą gyvsidabrio kiekį bei gyvsidabrio poveikį, įskaitant metodų bei gyvsidabrio skatinimą;
- f) strategijas, kaip valdyti prekybą ir užkirsti kelią gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių iš užsienio ir vidaus šaltinių nukreipimui į amatininkišką ir mažos apimties aukso gavybą bei apdirbimą;
- g) strategijas, kaip įtraukti suinteresuotuosius subjektus į nacionalinio veiksmų plano įgyvendinimą ir nuolatinį tobulinimą;
- h) visuomenės sveikatos strategiją dėl gyvsidabrio poveikio, kurį patiria asmenys, užsiimantys amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba, ir jų bendruomenės, kuri, be kita ko, turi apimti sveikatos

duomenų rinkimą, sveikatos priežiūros darbuotojų mokymą ir informuotumo didinimą per sveikatos priežiūros įstaigas;

i) strategijas, kaip nuo amatininkiškoje ir mažos apimties aukso gavyboje naudojamo gyvsidabrio poveikio apsaugoti jautrias gyventojų grupes, visų pirma vaikus ir vaisingo amžiaus moteris, ypač nėščias moteris;

j) strategijas, kaip teikti informaciją asmenims, užsiimantiems amatininkiška ir mažos apimties aukso gavyba, ir susijusioms bendruomenėms; taip pat

k) nacionalinio veiksmų plano įgyvendinimo tvarkaraštį.

2. Kiekviena Šalis į nacionalinį veiksmų planą gali įtraukti papildomas strategijas tikslams pasiekti, įskaitant amatininkiškos ir mažos apimties aukso gavybos nenaudojant gyvsidabrio standartų ir rinkos mechanizmų ar rinkodaros priemonių taikymą ar įdiegimą.

---

**D PRIEDAS****Gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių išmetimo į atmosferą sutelktosios taršos šaltinių sąrašas**

Sutelktosios taršos šaltinių kategorijos:

akmens anglimis kūrenamos elektrinės;

akmens anglimis kūrenami pramoniniai katilai;

lydymo ir degimo procesai spalvotųjų metalų gamyboje<sup>1/</sup>

atliekų deginimo įrenginiai;

cemento klinkerio gamybos įrenginiai.

---

<sup>1/</sup> Šiame priede „spalvotieji metalai“ reiškia šviną, cinką, varį ir pramoninį auksą.

---

## **E PRIEDAS**

### **Arbitražo ir taikinimo procedūros**

#### **I dalis. Arbitražo procedūra**

Igyvendinant šios Konvencijos 25 straipsnio 2 dalies a punktą taikoma toliau nurodyta arbitražo procedūra:

##### **1 straipsnis**

1. Bet kuri Šalis gali inicijuoti kreipimąsi į arbitražą pagal šios Konvencijos 25 straipsnį pateikdama rašytinį pranešimą kitai ginčo šaliai ar šalims. Kartu su pranešimu pateikiamas ieškinio pareiškimas, taip pat bet kokie papildomi dokumentai. Tokiame pranešime nurodomas arbitražo objektas ir, visų pirma, šios Konvencijos straipsniai, dėl kurių aiškinimo ar taikymo kilo ginčas.

2. Ieškovas praneša Sekretariatui, kad dėl ginčo kreipiasi į arbitražą pagal šios Konvencijos 25 straipsnį. Prie pranešimo pridedamas ieškovo rašytinis pranešimas, ieškinio pareiškimas ir šio straipsnio 1 dalyje nurodyti papildomi dokumentai. Sekretariatas gautą informaciją persiunčia visoms Šalims.

##### **2 straipsnis**

1. Jei dėl ginčo kreipiamasi į arbitražą vadovaujantis pirmesniu 1 straipsniu, sudaromas arbitražo teismas. Arbitražo teismą sudaro trys nariai.

2. Kiekviena ginčo šalis paskiria arbitrą, o šie du paskirti arbitrai bendru sutarimu nurodo trečią arbitrą, kuris bus teismo pirmininkas. Jei yra daugiau nei dvi ginčo šalys, bendrą interesą turinčios šalys kartu, bendru sutarimu, paskiria vieną arbitrą. Teismo pirmininkas negali būti nė vienos ginčo šalies pilietis, negali turėti įprastinės gyvenamosios vietos nė vienos iš šalių teritorijoje, negali dirbti nė vienai iš šalių, taip pat negali būti prisidėjęs prie bylos nagrinėjimo eidamas kokias nors kitas pareigas.

3. Bet kuri laisva darbo vieta užimama pagal procedūrą, numatytą pirminiam paskyrimui.

##### **3 straipsnis**

1. Jei viena iš ginčo šalių nepaskiria arbitro per du mėnesius nuo tos dienos, kai atsakovas gavo pranešimą apie arbitražą, kita šalis gali apie tai informuoti Jungtinių Tautų Generalinį Sekretorių, kuris paskiria arbitrą per papildomą dviejų mėnesių laikotarpį.

2. Jei arbitražo teismo pirmininkas nebuvo paskirtas per du mėnesius nuo antrojo arbitro paskyrimo datos, Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius, šalies prašymu, paskiria pirmininką per papildomus du mėnesius.

#### **4 straipsnis**

Arbitražo teismas priima sprendimus vadovaudamasis šios Konvencijos ir tarptautinės teisės nuostatomis.

#### **5 straipsnis**

Arbitražo teismas nustato savo darbo tvarkos taisykles, nebent ginčo šalys susitaria kitaip.

#### **6 straipsnis**

Arbitražo teismas, vienos iš ginčo šalių prašymu, gali rekomenduoti būtinas laikinas apsaugos priemones.

#### **7 straipsnis**

Ginčo šalys palengvina arbitražo teismo darbą ir, visų pirma, naudodamos visas joms prieinamas priemones:

- a) teikia jam visus su byla susijusius dokumentus, informaciją ir medžiagą; taip pat
- b) sudaro galimybes teismui, prireikus, pasikviesti liudytojus ar ekspertus ir gauti jų parodymus.

#### **8 straipsnis**

Ginčo šalys ir arbitrai privalo laikytis bet kokios informacijos ar dokumentų, kuriuos jie gauna slapta, vykstant arbitražo teismo darbui, konfidencialumo.

#### **9 straipsnis**

Teismo išlaidas ginčo šalys padengia po lygiai, nebent arbitražo teismas nusprendžia kitaip dėl konkrečių bylos aplinkybių. Teismas registruoja visas savo išlaidas ir šalims pateikia galutinę išlaidų ataskaitą.

#### **10 straipsnis**

Bet kuri Šalis, kuri yra teisiniu požiūriu suinteresuota ginčo objektu, ir sprendimas tam gali padaryti poveikį, jei arbitražo teismas neprieštarauja, gali įsikišti į procesinius veiksmus.



**11 straipsnis**

Arbitražo teismas gali nagrinėti tiesiogiai iš ginčo objekto kylančius priešiškeškinius ir priimti dėl jų sprendimus.

**12 straipsnis**

Arbitražo teismo sprendimai, tiek dėl procedūrų, tiek dėl esmės, priimami jo narių balsų dauguma.

**13 straipsnis**

1. Jei viena iš ginčo šalių nepasirodo arbitražo teisme arba negina savo reikalo, kita šalis gali paprašyti teismo tęsti procesinius veiksmus ir priimti sprendimą. Jei šalis nedalyvauja arba negina savo reikalo, tai nėra kliūtis procesiniams veiksams.

2. Prieš priimant galutinį sprendimą arbitražinis teismas turi įsitikinti ieškinio faktišku ir juridisku pagrįstumu.

**14 straipsnis**

Arbitražo teismas pateikia galutinį sprendimą per penkis mėnesius nuo teismo visiško sudarymo datos, nebent jis laiko, kad būtina pratęsti šį laikotarpį, bet ne ilgiau kaip dar penkiems mėnesiams.

**15 straipsnis**

Galutinis arbitražo teismo sprendimas apsiriboja ginčo objektu ir nurodo jį pagrindžiančias priežastis. Sprendime nurodomos dalyvavusių teismo narių pavardės ir galutinio sprendimo data. Bet kuris teismo narys prie galutinio sprendimo gali pridėti atskirą ar kitokią nuomonę.

**16 straipsnis**

Galutinis sprendimas ginčo šalims yra privalomas. Galutiniame sprendime pateiktas šios Konvencijos aiškinimas taip pat yra privalomas pagal pirmesnę 10 straipsnį į procesinius veiksmus įsikišančiai Šaliai tiek, kiek tas aiškinimas susijęs su klausimais, dėl kurių ta Šalis įsikišo. Galutinis sprendimas neapskundžiamas, nebent ginčo šalys iš anksto susitaria dėl apeliacinės procedūros.

**17 straipsnis**

Bet koks nesutarimas, galintis kilti tarp tų, kuriems vadovaujantis pirmesniu 16 straipsniu yra privalomas galutinis sprendimas, tiek, kiek tas nesutarimas susijęs su galutinio sprendimo aiškinimu ar

įgyvendinimo būdu, bet kurio iš jų gali būti pateiktas sprendimą priėmusiam arbitražo teismui, kad šis nesutarimą išspręstų.

## **II dalis. Taikinimo procedūra**

Įgyvendinant šios Konvencijos 25 straipsnio 6 dalį taikoma toliau nurodyta taikinimo procedūra:

### **1 straipsnis**

Rašytinį prašymą sudaryti taikinimo komisiją pagal šios Konvencijos 25 straipsnio 6 dalį ginčo šalis teikia Sekretoriatui, kartu pateikdama prašymo kopiją kitai ginčo šaliai ar šalims. Sekretoriatas nedelsdamas apie tai praneša visoms Šalims.

### **2 straipsnis**

1. Taikinimo komisiją, nebent ginčo šalys susitaria kitaip, sudaro trys nariai; abi šalys paskiria po vieną narį, kurie kartu išrenka pirmininką.

2. Jei yra daugiau nei dvi ginčo šalys, bendrą interesą turinčios šalys kartu, bendru sutarimu, paskiria vieną komisijos narį.

### **3 straipsnis**

Jei ginčo šalys nepaskiria savo komisijos nario per du mėnesius nuo tos dienos, kai Sekretoriatas gavo 1 straipsnyje nurodytą rašytinį prašymą, Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius bet kurios šalies prašymu paskiria tokį komisijos narį per ateinančius du mėnesius.

### **4 straipsnis**

Jei praėjus dviem mėnesiams nuo antrojo taikinimo komisijos nario paskyrimo vis dar neišrinktas komisijos pirmininkas, Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius bet kurios ginčo šalies prašymu paskiria pirmininką per ateinančius du mėnesius.

### **5 straipsnis**

Taikinimo komisija, veikdama nepriklausomai ir nešališkai, padeda ginčo šalims siekti taikaus sprendimo.

### **6 straipsnis**

1. Taikinimo komisija gali atlikti procesinius taikinimo veiksmus taip, kaip jai atrodo tinkama, visiškai atsižvelgdama į bylos aplinkybes ir ginčo šalių nuomones, kurias jos gali išsakyti, įskaitant bet

kokį prašymą greitai išspręsti ginčą. Komisija, prireikus, gali priimti savo darbo tvarkos taisykles, nebent šalys susitaria kitaip.

2. Taikinimo komisija bet kuriuo metu, atlikdama procesinius veiksmus, gali teikti pasiūlymus ar rekomendacijas dėl ginčo sprendimo.

### **7 straipsnis**

Ginčo šalys bendradarbiauja su taikinimo komisija. Visų pirma jos stengiasi vykdyti komisijos prašymus teikti rašytinę medžiagą ir parodymus bei dalyvauti posėdžiuose. Šalys ir taikinimo komisijos nariai privalo saugoti bet kokios informacijos ar dokumentų, kuriuos jie gauna slapta, vykstant komisijos darbui, konfidencialumą.

### **8 straipsnis**

Taikinimo komisija priima sprendimus savo narių balsų dauguma.

### **9 straipsnis**

Jei ginčas dar neišspręstas, taikinimo komisija pateikia ataskaitą su rekomendacijomis dėl ginčo sprendimo ne vėliau kaip praėjus dvylikai mėnesių nuo tada, kai komisija buvo galutinai sudaryta; ginčo šalys ataskaitą vertina gera valia.

### **10 straipsnis**

Bet kokį nesutarimą dėl to, ar taikinimo komisija yra kompetentinga svarstyti jai nukreiptą klausimą, sprendžia komisija.

### **11 straipsnis**

Taikinimo komisijos darbo išlaidas ginčo šalys padengia po lygiai, nebent jos susitaria kitaip. Komisija registruoja visas savo išlaidas ir šalims pateikia galutinę išlaidų ataskaitą.

---

## Minamata Convention on Mercury

The Parties to this Convention,

*Recognizing* that mercury is a chemical of global concern owing to its long-range atmospheric transport, its persistence in the environment once anthropogenically introduced, its ability to bioaccumulate in ecosystems and its significant negative effects on human health and the environment,

*Recalling* decision 25/5 of 20 February 2009 of the Governing Council of the United Nations Environment Programme to initiate international action to manage mercury in an efficient, effective and coherent manner,

*Recalling* paragraph 221 of the outcome document of the United Nations Conference on Sustainable Development "The future we want", which called for a successful outcome of the negotiations on a global legally binding instrument on mercury to address the risks to human health and the environment,

*Recalling* the United Nations Conference on Sustainable Development's reaffirmation of the principles of the Rio Declaration on Environment and Development, including, inter alia, common but differentiated responsibilities, and acknowledging States' respective circumstances and capabilities and the need for global action,

*Aware* of the health concerns, especially in developing countries, resulting from exposure to mercury of vulnerable populations, especially women, children, and, through them, future generations,

*Noting* the particular vulnerabilities of Arctic ecosystems and indigenous communities because of the biomagnification of mercury and contamination of traditional foods, and concerned about indigenous communities more generally with respect to the effects of mercury,

*Recognizing* the substantial lessons of Minamata Disease, in particular the serious health and environmental effects resulting from the mercury pollution, and the need to ensure proper management of mercury and the prevention of such events in the future,

*Stressing* the importance of financial, technical, technological, and capacity-building support, particularly for developing countries, and countries with economies in transition, in order to strengthen national capabilities for the management of mercury and to promote the effective implementation of the Convention,

*Recognizing also* the activities of the World Health Organization in the protection of human health related to mercury and the roles of relevant multilateral environmental agreements, especially the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal and the Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade,

*Recognizing* that this Convention and other international agreements in the field of the environment and trade are mutually supportive,

*Emphasizing* that nothing in this Convention is intended to affect the rights and obligations of any Party deriving from any existing international agreement,

*Understanding* that the above recital is not intended to create a hierarchy between this Convention and other international instruments,

*Noting* that nothing in this Convention prevents a Party from taking additional domestic measures consistent with the provisions of this Convention in an effort to protect human health and the environment from exposure to mercury in accordance with that Party's other obligations under applicable international law,

Have agreed as follows:

### Article 1

#### Objective

The objective of this Convention is to protect the human health and the environment from anthropogenic emissions and releases of mercury and mercury compounds.

## Article 2

### Definitions

For the purposes of this Convention:

- (a) “Artisanal and small-scale gold mining” means gold mining conducted by individual miners or small enterprises with limited capital investment and production;
- (b) “Best available techniques” means those techniques that are the most effective to prevent and, where that is not practicable, to reduce emissions and releases of mercury to air, water and land and the impact of such emissions and releases on the environment as a whole, taking into account economic and technical considerations for a given Party or a given facility within the territory of that Party. In this context:
  - (i) “Best” means most effective in achieving a high general level of protection of the environment as a whole;
  - (ii) “Available” techniques means, in respect of a given Party and a given facility within the territory of that Party, those techniques developed on a scale that allows implementation in a relevant industrial sector under economically and technically viable conditions, taking into consideration the costs and benefits, whether or not those techniques are used or developed within the territory of that Party, provided that they are accessible to the operator of the facility as determined by that Party; and
  - (iii) “Techniques” means technologies used, operational practices and the ways in which installations are designed, built, maintained, operated and decommissioned;
- (c) “Best environmental practices” means the application of the most appropriate combination of environmental control measures and strategies;
- (d) “Mercury” means elemental mercury (Hg(0), CAS No. 7439-97-6);
- (e) “Mercury compound” means any substance consisting of atoms of mercury and one or more atoms of other chemical elements that can be separated into different components only by chemical reactions;
- (f) “Mercury-added product” means a product or product component that contains mercury or a mercury compound that was intentionally added;
- (g) “Party” means a State or regional economic integration organization that has consented to be bound by this Convention and for which the Convention is in force;
- (h) “Parties present and voting” means Parties present and casting an affirmative or negative vote at a meeting of the Parties;
- (i) “Primary mercury mining” means mining in which the principal material sought is mercury;
- (j) “Regional economic integration organization” means an organization constituted by sovereign States of a given region to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to this Convention; and
- (k) “Use allowed” means any use by a Party of mercury or mercury compounds consistent with this Convention, including, but not limited to, uses consistent with Articles 3, 4, 5, 6 and 7.

## Article 3

### Mercury supply sources and trade

1. For the purposes of this Article:
  - (a) References to “mercury” include mixtures of mercury with other substances, including alloys of mercury, with a mercury concentration of at least 95 per cent by weight; and
  - (b) “Mercury compounds” means mercury (I) chloride (known also as calomel), mercury (II) oxide, mercury (II) sulphate, mercury (II) nitrate, cinnabar and mercury sulphide.
2. The provisions of this Article shall not apply to:

- (a) Quantities of mercury or mercury compounds to be used for laboratory-scale research or as a reference standard; or
  - (b) Naturally occurring trace quantities of mercury or mercury compounds present in such products as non-mercury metals, ores, or mineral products, including coal, or products derived from these materials, and unintentional trace quantities in chemical products; or
  - (c) Mercury-added products.
3. Each Party shall not allow primary mercury mining that was not being conducted within its territory at the date of entry into force of the Convention for it.
4. Each Party shall only allow primary mercury mining that was being conducted within its territory at the date of entry into force of the Convention for it for a period of up to fifteen years after that date. During this period, mercury from such mining shall only be used in manufacturing of mercury-added products in accordance with Article 4, in manufacturing processes in accordance with Article 5, or be disposed in accordance with Article 11, using operations which do not lead to recovery, recycling, reclamation, direct re-use or alternative uses.
5. Each Party shall:
  - (a) Endeavour to identify individual stocks of mercury or mercury compounds exceeding 50 metric tons, as well as sources of mercury supply generating stocks exceeding 10 metric tons per year, that are located within its territory;
  - (b) Take measures to ensure that, where the Party determines that excess mercury from the decommissioning of chlor-alkali facilities is available, such mercury is disposed of in accordance with the guidelines for environmentally sound management referred to in paragraph 3 (a) of Article 11, using operations that do not lead to recovery, recycling, reclamation, direct re-use or alternative uses.
6. Each Party shall not allow the export of mercury except:
  - (a) To a Party that has provided the exporting Party with its written consent, and only for the purpose of:
    - (i) A use allowed to the importing Party under this Convention; or
    - (ii) Environmentally sound interim storage as set out in Article 10; or
  - (b) To a non-Party that has provided the exporting Party with its written consent, including certification demonstrating that:
    - (i) The non-Party has measures in place to ensure the protection of human health and the environment and to ensure its compliance with the provisions of Articles 10 and 11; and
    - (ii) Such mercury will be used only for a use allowed to a Party under this Convention or for environmentally sound interim storage as set out in Article 10.
7. An exporting Party may rely on a general notification to the Secretariat by the importing Party or non-Party as the written consent required by paragraph 6. Such general notification shall set out any terms and conditions under which the importing Party or non-Party provides its consent. The notification may be revoked at any time by that Party or non-Party. The Secretariat shall keep a public register of all such notifications.
8. Each Party shall not allow the import of mercury from a non-Party to whom it will provide its written consent unless the non-Party has provided certification that the mercury is not from sources identified as not allowed under paragraph 3 or paragraph 5 (b).
9. A Party that submits a general notification of consent under paragraph 7 may decide not to apply paragraph 8, provided that it maintains comprehensive restrictions on the export of mercury and has domestic measures in place to ensure that imported mercury is managed in an environmentally sound manner. The Party shall provide a notification of such decision to the Secretariat, including information describing its export restrictions and domestic regulatory measures, as well as information on the quantities and countries of origin of mercury imported from non-Parties. The Secretariat shall maintain a public register of all such notifications. The Implementation and Compliance Committee shall review and evaluate any such notifications and supporting information in accordance with Article 15 and may make recommendations, as appropriate, to the Conference of the Parties.
10. The procedure set out in paragraph 9 shall be available until the conclusion of the second meeting of the Conference of the Parties. After that time, it shall cease to be available, unless the

Conference of the Parties decides otherwise by simple majority of the Parties present and voting, except with respect to a Party that has provided a notification under paragraph 9 before the end of the second meeting of the Conference of the Parties.

11. Each Party shall include in its reports submitted pursuant to Article 21 information showing that the requirements of this Article have been met.

12. The Conference of the Parties shall at its first meeting provide further guidance in regard to this Article, particularly in regard to paragraphs 5 (a), 6 and 8, and shall develop and adopt the required content of the certification referred to in paragraphs 6 (b) and 8.

13. The Conference of the Parties shall evaluate whether the trade in specific mercury compounds compromises the objective of this Convention and consider whether specific mercury compounds should, by their listing in an additional annex adopted in accordance with Article 27, be made subject to paragraphs 6 and 8.

## Article 4

### Mercury-added products

1. Each Party shall not allow, by taking appropriate measures, the manufacture, import or export of mercury-added products listed in Part I of Annex A after the phase-out date specified for those products, except where an exclusion is specified in Annex A or the Party has a registered exemption pursuant to Article 6.

2. A Party may, as an alternative to paragraph 1, indicate at the time of ratification or upon entry into force of an amendment to Annex A for it, that it will implement different measures or strategies to address products listed in Part I of Annex A. A Party may only choose this alternative if it can demonstrate that it has already reduced to a de minimis level the manufacture, import, and export of the large majority of the products listed in Part I of Annex A and that it has implemented measures or strategies to reduce the use of mercury in additional products not listed in Part I of Annex A at the time it notifies the Secretariat of its decision to use this alternative. In addition, a Party choosing this alternative shall:

(a) Report at the first opportunity to the Conference of the Parties a description of the measures or strategies implemented, including a quantification of the reductions achieved;

(b) Implement measures or strategies to reduce the use of mercury in any products listed in Part I of Annex A for which a de minimis value has not yet been obtained;

(c) Consider additional measures to achieve further reductions; and

(d) Not be eligible to claim exemptions pursuant to Article 6 for any product category for which this alternative is chosen.

No later than five years after the date of entry into force of the Convention, the Conference of the Parties shall, as part of the review process under paragraph 8, review the progress and the effectiveness of the measures taken under this paragraph.

3. Each Party shall take measures for the mercury-added products listed in Part II of Annex A in accordance with the provisions set out therein.

4. The Secretariat shall, on the basis of information provided by Parties, collect and maintain information on mercury-added products and their alternatives, and shall make such information publicly available. The Secretariat shall also make publicly available any other relevant information submitted by Parties.

5. Each Party shall take measures to prevent the incorporation into assembled products of mercury-added products the manufacture, import and export of which are not allowed for it under this Article.

6. Each Party shall discourage the manufacture and the distribution in commerce of mercury-added products not covered by any known use of mercury-added products prior to the date of entry into force of the Convention for it, unless an assessment of the risks and benefits of the product demonstrates environmental or human health benefits. A Party shall provide to the Secretariat, as appropriate, information on any such product, including any information on the environmental and human health risks and benefits of the product. The Secretariat shall make such information publicly available.

7. Any Party may submit a proposal to the Secretariat for listing a mercury-added product in Annex A, which shall include information related to the availability, technical and economic

feasibility and environmental and health risks and benefits of the non-mercury alternatives to the product, taking into account information pursuant to paragraph 4.

8. No later than five years after the date of entry into force of the Convention, the Conference of the Parties shall review Annex A and may consider amendments to that Annex in accordance with Article 27.

9. In reviewing Annex A pursuant to paragraph 8, the Conference of the Parties shall take into account at least:

- (a) Any proposal submitted under paragraph 7;
- (b) The information made available pursuant to paragraph 4; and
- (c) The availability to the Parties of mercury-free alternatives that are technically and economically feasible, taking into account the environmental and human health risks and benefits.

## Article 5

### Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used

1. For the purposes of this Article and Annex B, manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used shall not include processes using mercury-added products, processes for manufacturing mercury-added products or processes that process mercury-containing waste.

2. Each Party shall not allow, by taking appropriate measures, the use of mercury or mercury compounds in the manufacturing processes listed in Part I of Annex B after the phase-out date specified in that Annex for the individual processes, except where the Party has a registered exemption pursuant to Article 6.

3. Each Party shall take measures to restrict the use of mercury or mercury compounds in the processes listed in Part II of Annex B in accordance with the provisions set out therein.

4. The Secretariat shall, on the basis of information provided by Parties, collect and maintain information on processes that use mercury or mercury compounds and their alternatives, and shall make such information publicly available. Other relevant information may also be submitted by Parties and shall be made publicly available by the Secretariat.

5. Each Party with one or more facilities that use mercury or mercury compounds in the manufacturing processes listed in Annex B shall:

- (a) Take measures to address emissions and releases of mercury or mercury compounds from those facilities;

- (b) Include in its reports submitted pursuant to Article 21 information on the measures taken pursuant to this paragraph; and

- (c) Endeavour to identify facilities within its territory that use mercury or mercury compounds for processes listed in Annex B and submit to the Secretariat, no later than three years after the date of entry into force of the Convention for it, information on the number and types of such facilities and the estimated annual amount of mercury or mercury compounds used in those facilities. The Secretariat shall make such information publicly available.

6. Each Party shall not allow the use of mercury or mercury compounds in a facility that did not exist prior to the date of entry into force of the Convention for it using the manufacturing processes listed in Annex B. No exemptions shall apply to such facilities.

7. Each Party shall discourage the development of any facility using any other manufacturing process in which mercury or mercury compounds are intentionally used that did not exist prior to the date of entry into force of the Convention, except where the Party can demonstrate to the satisfaction of the Conference of the Parties that the manufacturing process provides significant environmental and health benefits and that there are no technically and economically feasible mercury-free alternatives available providing such benefits.

8. Parties are encouraged to exchange information on relevant new technological developments, economically and technically feasible mercury-free alternatives, and possible measures and techniques to reduce and where feasible to eliminate the use of mercury and mercury compounds in, and emissions and releases of mercury and mercury compounds from, the manufacturing processes listed in Annex B.

9. Any Party may submit a proposal to amend Annex B in order to list a manufacturing process in which mercury or mercury compounds are used. It shall include information related to the availability,



technical and economic feasibility and environmental and health risks and benefits of the non-mercury alternatives to the process.

10. No later than five years after the date of entry into force of the Convention, the Conference of the Parties shall review Annex B and may consider amendments to that Annex in accordance with Article 27.

11. In any review of Annex B pursuant to paragraph 10, the Conference of the Parties shall take into account at least:

- (a) Any proposal submitted under paragraph 9;
- (b) The information made available under paragraph 4; and
- (c) The availability for the Parties of mercury-free alternatives which are technically and economically feasible taking into account the environmental and health risks and benefits.

## Article 6

### Exemptions available to a Party upon request

1. Any State or regional economic integration organization may register for one or more exemptions from the phase-out dates listed in Annex A and Annex B, hereafter referred to as an "exemption", by notifying the Secretariat in writing:

- (a) On becoming a Party to this Convention; or
- (b) In the case of any mercury-added product that is added by an amendment to Annex A or any manufacturing process in which mercury is used that is added by an amendment to Annex B, no later than the date upon which the applicable amendment enters into force for the Party.

Any such registration shall be accompanied by a statement explaining the Party's need for the exemption.

2. An exemption can be registered either for a category listed in Annex A or B or for a sub-category identified by any State or regional economic integration organization.

3. Each Party that has one or more exemptions shall be identified in a register. The Secretariat shall establish and maintain the register and make it available to the public.

4. The register shall include:

- (a) A list of the Parties that have one or more exemptions;
- (b) The exemption or exemptions registered for each Party; and
- (c) The expiration date of each exemption.

5. Unless a shorter period is indicated in the register by a Party, all exemptions pursuant to paragraph 1 shall expire five years after the relevant phase-out date listed in Annex A or B.

6. The Conference of the Parties may, at the request of a Party, decide to extend an exemption for five years unless the Party requests a shorter period. In making its decision, the Conference of the Parties shall take due account of:

- (a) A report from the Party justifying the need to extend the exemption and outlining activities undertaken and planned to eliminate the need for the exemption as soon as feasible;
- (b) Available information, including in respect of the availability of alternative products and processes that are free of mercury or that involve the consumption of less mercury than the exempt use; and
- (c) Activities planned or under way to provide environmentally sound storage of mercury and disposal of mercury wastes.

An exemption may only be extended once per product per phase-out date.

7. A Party may at any time withdraw an exemption upon written notification to the Secretariat. The withdrawal of an exemption shall take effect on the date specified in the notification.

8. Notwithstanding paragraph 1, no State or regional economic integration organization may register for an exemption after five years after the phase-out date for the relevant product or process listed in Annex A or B, unless one or more Parties remain registered for an exemption for that product or process, having received an extension pursuant to paragraph 6. In that case, a State or regional

economic integration organization may, at the times set out in paragraphs 1 (a) and (b), register for an exemption for that product or process, which shall expire ten years after the relevant phase-out date.

9. No Party may have an exemption in effect at any time after 10 years after the phase-out date for a product or process listed in Annex A or B.

## **Article 7**

### **Artisanal and small-scale gold mining**

1. The measures in this Article and in Annex C shall apply to artisanal and small-scale gold mining and processing in which mercury amalgamation is used to extract gold from ore.

2. Each Party that has artisanal and small-scale gold mining and processing subject to this Article within its territory shall take steps to reduce, and where feasible eliminate, the use of mercury and mercury compounds in, and the emissions and releases to the environment of mercury from, such mining and processing.

3. Each Party shall notify the Secretariat if at any time the Party determines that artisanal and small-scale gold mining and processing in its territory is more than insignificant. If it so determines the Party shall:

- (a) Develop and implement a national action plan in accordance with Annex C;
  - (b) Submit its national action plan to the Secretariat no later than three years after entry into force of the Convention for it or three years after the notification to the Secretariat, whichever is later; and
  - (c) Thereafter, provide a review every three years of the progress made in meeting its obligations under this Article and include such reviews in its reports submitted pursuant to Article 21.
4. Parties may cooperate with each other and with relevant intergovernmental organizations and other entities, as appropriate, to achieve the objectives of this Article. Such cooperation may include:
- (a) Development of strategies to prevent the diversion of mercury or mercury compounds for use in artisanal and small-scale gold mining and processing;
  - (b) Education, outreach and capacity-building initiatives;
  - (c) Promotion of research into sustainable non-mercury alternative practices;
  - (d) Provision of technical and financial assistance;
  - (e) Partnerships to assist in the implementation of their commitments under this Article; and
  - (f) Use of existing information exchange mechanisms to promote knowledge, best environmental practices and alternative technologies that are environmentally, technically, socially and economically viable.

## **Article 8**

### **Emissions**

1. This Article concerns controlling and, where feasible, reducing emissions of mercury and mercury compounds, often expressed as "total mercury", to the atmosphere through measures to control emissions from the point sources falling within the source categories listed in Annex D.

2. For the purposes of this Article:

- (a) "Emissions" means emissions of mercury or mercury compounds to the atmosphere;
- (b) "Relevant source" means a source falling within one of the source categories listed in Annex D. A Party may, if it chooses, establish criteria to identify the sources covered within a source category listed in Annex D so long as those criteria for any category include at least 75 per cent of the emissions from that category;
- (c) "New source" means any relevant source within a category listed in Annex D, the construction or substantial modification of which is commenced at least one year after the date of:
  - (i) Entry into force of this Convention for the Party concerned; or

- (ii) Entry into force for the Party concerned of an amendment to Annex D where the source becomes subject to the provisions of this Convention only by virtue of that amendment;

(d) "Substantial modification" means modification of a relevant source that results in a significant increase in emissions, excluding any change in emissions resulting from by-product recovery. It shall be a matter for the Party to decide whether a modification is substantial or not;

(e) "Existing source" means any relevant source that is not a new source;

(f) "Emission limit value" means a limit on the concentration, mass or emission rate of mercury or mercury compounds, often expressed as "total mercury", emitted from a point source.

3. A Party with relevant sources shall take measures to control emissions and may prepare a national plan setting out the measures to be taken to control emissions and its expected targets, goals and outcomes. Any plan shall be submitted to the Conference of the Parties within four years of the date of entry into force of the Convention for that Party. If a Party develops an implementation plan in accordance with Article 20, the Party may include in it the plan prepared pursuant to this paragraph.

4. For its new sources, each Party shall require the use of best available techniques and best environmental practices to control and, where feasible, reduce emissions, as soon as practicable but no later than five years after the date of entry into force of the Convention for that Party. A Party may use emission limit values that are consistent with the application of best available techniques.

5. For its existing sources, each Party shall include in any national plan, and shall implement, one or more of the following measures, taking into account its national circumstances, and the economic and technical feasibility and affordability of the measures, as soon as practicable but no more than ten years after the date of entry into force of the Convention for it:

(a) A quantified goal for controlling and, where feasible, reducing emissions from relevant sources;

(b) Emission limit values for controlling and, where feasible, reducing emissions from relevant sources;

(c) The use of best available techniques and best environmental practices to control emissions from relevant sources;

(d) A multi-pollutant control strategy that would deliver co-benefits for control of mercury emissions;

(e) Alternative measures to reduce emissions from relevant sources.

6. Parties may apply the same measures to all relevant existing sources or may adopt different measures in respect of different source categories. The objective shall be for those measures applied by a Party to achieve reasonable progress in reducing emissions over time.

7. Each Party shall establish, as soon as practicable and no later than five years after the date of entry into force of the Convention for it, and maintain thereafter, an inventory of emissions from relevant sources.

8. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, adopt guidance on:

(a) Best available techniques and on best environmental practices, taking into account any difference between new and existing sources and the need to minimize cross-media effects; and

(b) Support for Parties in implementing the measures set out in paragraph 5, in particular in determining goals and in setting emission limit values.

9. The Conference of the Parties shall, as soon as practicable, adopt guidance on:

(a) Criteria that Parties may develop pursuant to paragraph 2 (b);

(b) The methodology for preparing inventories of emissions.

10. The Conference of the Parties shall keep under review, and update as appropriate, the guidance developed pursuant to paragraphs 8 and 9. Parties shall take the guidance into account in implementing the relevant provisions of this Article.

11. Each Party shall include information on its implementation of this Article in its reports submitted pursuant to Article 21, in particular information concerning the measures it has taken in accordance with paragraphs 4 to 7 and the effectiveness of the measures.

## Article 9

### Releases

1. This Article concerns controlling and, where feasible, reducing releases of mercury and mercury compounds, often expressed as “total mercury”, to land and water from the relevant point sources not addressed in other provisions of this Convention.
2. For the purposes of this Article:
  - (a) “Releases” means releases of mercury or mercury compounds to land or water;
  - (b) “Relevant source” means any significant anthropogenic point source of release as identified by a Party that is not addressed in other provisions of this Convention;
  - (c) “New source” means any relevant source, the construction or substantial modification of which is commenced at least one year after the date of entry into force of this Convention for the Party concerned;
  - (d) “Substantial modification” means modification of a relevant source that results in a significant increase in releases, excluding any change in releases resulting from by-product recovery. It shall be a matter for the Party to decide whether a modification is substantial or not;
  - (e) “Existing source” means any relevant source that is not a new source;
  - (f) “Release limit value” means a limit on the concentration or mass of mercury or mercury compounds, often expressed as “total mercury”, released from a point source.
3. Each Party shall, no later than three years after the date of entry into force of the Convention for it and on a regular basis thereafter, identify the relevant point source categories.
4. A Party with relevant sources shall take measures to control releases and may prepare a national plan setting out the measures to be taken to control releases and its expected targets, goals and outcomes. Any plan shall be submitted to the Conference of the Parties within four years of the date of entry into force of the Convention for that Party. If a Party develops an implementation plan in accordance with Article 20, the Party may include in it the plan prepared pursuant to this paragraph.
5. The measures shall include one or more of the following, as appropriate:
  - (a) Release limit values to control and, where feasible, reduce releases from relevant sources;
  - (b) The use of best available techniques and best environmental practices to control releases from relevant sources;
  - (c) A multi-pollutant control strategy that would deliver co-benefits for control of mercury releases;
  - (d) Alternative measures to reduce releases from relevant sources.
6. Each Party shall establish, as soon as practicable and no later than five years after the date of entry into force of the Convention for it, and maintain thereafter, an inventory of releases from relevant sources.
7. The Conference of the Parties shall, as soon as practicable, adopt guidance on:
  - (a) Best available techniques and on best environmental practices, taking into account any difference between new and existing sources and the need to minimize cross-media effects;
  - (b) The methodology for preparing inventories of releases.
8. Each Party shall include information on its implementation of this Article in its reports submitted pursuant to Article 21, in particular information concerning the measures it has taken in accordance with paragraphs 3 to 6 and the effectiveness of the measures.

## Article 10

### Environmentally sound interim storage of mercury, other than waste mercury

1. This Article shall apply to the interim storage of mercury and mercury compounds as defined in Article 3 that do not fall within the meaning of the definition of mercury wastes set out in Article 11.
2. Each Party shall take measures to ensure that the interim storage of such mercury and mercury compounds intended for a use allowed to a Party under this Convention is undertaken in an

environmentally sound manner, taking into account any guidelines, and in accordance with any requirements, adopted pursuant to paragraph 3.

3. The Conference of the Parties shall adopt guidelines on the environmentally sound interim storage of such mercury and mercury compounds, taking into account any relevant guidelines developed under the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal and other relevant guidance. The Conference of the Parties may adopt requirements for interim storage in an additional annex to this Convention in accordance with Article 27.

4. Parties shall cooperate, as appropriate, with each other and with relevant intergovernmental organizations and other entities, to enhance capacity-building for the environmentally sound interim storage of such mercury and mercury compounds.

## **Article 11**

### **Mercury wastes**

1. The relevant definitions of the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal shall apply to wastes covered under this Convention for Parties to the Basel Convention. Parties to this Convention that are not Parties to the Basel Convention shall use those definitions as guidance as applied to wastes covered under this Convention.

2. For the purposes of this Convention, mercury wastes means substances or objects:

- (a) Consisting of mercury or mercury compounds;
- (b) Containing mercury or mercury compounds; or
- (c) Contaminated with mercury or mercury compounds,

in a quantity above the relevant thresholds defined by the Conference of the Parties, in collaboration with the relevant bodies of the Basel Convention in a harmonized manner, that are disposed of or are intended to be disposed of or are required to be disposed of by the provisions of national law or this Convention. This definition excludes overburden, waste rock and tailings from mining, except from primary mercury mining, unless they contain mercury or mercury compounds above thresholds defined by the Conference of the Parties.

3. Each Party shall take appropriate measures so that mercury waste is:

(a) Managed in an environmentally sound manner, taking into account the guidelines developed under the Basel Convention and in accordance with requirements that the Conference of the Parties shall adopt in an additional annex in accordance with Article 27. In developing requirements, the Conference of the Parties shall take into account Parties' waste management regulations and programmes;

(b) Only recovered, recycled, reclaimed or directly re-used for a use allowed to a Party under this Convention or for environmentally sound disposal pursuant to paragraph 3 (a);

(c) For Parties to the Basel Convention, not transported across international boundaries except for the purpose of environmentally sound disposal in conformity with this Article and with that Convention. In circumstances where the Basel Convention does not apply to transport across international boundaries, a Party shall allow such transport only after taking into account relevant international rules, standards, and guidelines.

4. The Conference of the Parties shall seek to cooperate closely with the relevant bodies of the Basel Convention in the review and update, as appropriate, of the guidelines referred to in paragraph 3 (a).

5. Parties are encouraged to cooperate with each other and with relevant intergovernmental organizations and other entities, as appropriate, to develop and maintain global, regional and national capacity for the management of mercury wastes in an environmentally sound manner.

## **Article 12**

### **Contaminated sites**

1. Each Party shall endeavour to develop appropriate strategies for identifying and assessing sites contaminated by mercury or mercury compounds.

2. Any actions to reduce the risks posed by such sites shall be performed in an environmentally sound manner incorporating, where appropriate, an assessment of the risks to human health and the environment from the mercury or mercury compounds they contain.
3. The Conference of the Parties shall adopt guidance on managing contaminated sites that may include methods and approaches for:
  - (a) Site identification and characterization;
  - (b) Engaging the public;
  - (c) Human health and environmental risk assessments;
  - (d) Options for managing the risks posed by contaminated sites;
  - (e) Evaluation of benefits and costs; and
  - (f) Validation of outcomes.
4. Parties are encouraged to cooperate in developing strategies and implementing activities for identifying, assessing, prioritizing, managing and, as appropriate, remediating contaminated sites.

## Article 13

### Financial resources and mechanism

1. Each Party undertakes to provide, within its capabilities, resources in respect of those national activities that are intended to implement this Convention, in accordance with its national policies, priorities, plans and programmes. Such resources may include domestic funding through relevant policies, development strategies and national budgets, and bilateral and multilateral funding, as well as private sector involvement.
2. The overall effectiveness of implementation of this Convention by developing country Parties will be related to the effective implementation of this Article.
3. Multilateral, regional and bilateral sources of financial and technical assistance, as well as capacity-building and technology transfer, are encouraged, on an urgent basis, to enhance and increase their activities on mercury in support of developing country Parties in the implementation of this Convention relating to financial resources, technical assistance and technology transfer.
4. The Parties, in their actions with regard to funding, shall take full account of the specific needs and special circumstances of Parties that are small island developing States or least developed countries.
5. A Mechanism for the provision of adequate, predictable, and timely financial resources is hereby defined. The Mechanism is to support developing country Parties and Parties with economies in transition in implementing their obligations under this Convention.
6. The Mechanism shall include:
  - (a) The Global Environment Facility Trust Fund; and
  - (b) A specific international Programme to support capacity-building and technical assistance.
7. The Global Environment Facility Trust Fund shall provide new, predictable, adequate and timely financial resources to meet costs in support of implementation of this Convention as agreed by the Conference of the Parties. For the purposes of this Convention, the Global Environment Facility Trust Fund shall be operated under the guidance of and be accountable to the Conference of the Parties. The Conference of the Parties shall provide guidance on overall strategies, policies, programme priorities and eligibility for access to and utilization of financial resources. In addition, the Conference of the Parties shall provide guidance on an indicative list of categories of activities that could receive support from the Global Environment Facility Trust Fund. The Global Environment Facility Trust Fund shall provide resources to meet the agreed incremental costs of global environmental benefits and the agreed full costs of some enabling activities.
8. In providing resources for an activity, the Global Environment Facility Trust Fund should take into account the potential mercury reductions of a proposed activity relative to its costs.
9. For the purposes of this Convention, the Programme referred to in paragraph 6 (b) will be operated under the guidance of and be accountable to the Conference of the Parties. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, decide on the hosting institution for the Programme, which shall be an existing entity, and provide guidance to it, including on its duration. All Parties and other

relevant stakeholders are invited to provide financial resources to the Programme, on a voluntary basis.

10. The Conference of the Parties and the entities comprising the Mechanism shall agree upon, at the first meeting of the Conference of the Parties, arrangements to give effect to the above paragraphs.

11. The Conference of the Parties shall review, no later than at its third meeting, and thereafter on a regular basis, the level of funding, the guidance provided by the Conference of the Parties to the entities entrusted to operationalize the Mechanism established under this Article and their effectiveness, and their ability to address the changing needs of developing country Parties and Parties with economies in transition. It shall, based on such review, take appropriate action to improve the effectiveness of the Mechanism.

12. All Parties, within their capabilities, are invited to contribute to the Mechanism. The Mechanism shall encourage the provision of resources from other sources, including the private sector, and shall seek to leverage such resources for the activities it supports.

## **Article 14**

### **Capacity-building, technical assistance and technology transfer**

1. Parties shall cooperate to provide, within their respective capabilities, timely and appropriate capacity-building and technical assistance to developing country Parties, in particular Parties that are least developed countries or small island developing States, and Parties with economies in transition, to assist them in implementing their obligations under this Convention.

2. Capacity-building and technical assistance pursuant to paragraph 1 and Article 13 may be delivered through regional, subregional and national arrangements, including existing regional and subregional centres, through other multilateral and bilateral means, and through partnerships, including partnerships involving the private sector. Cooperation and coordination with other multilateral environmental agreements in the field of chemicals and wastes should be sought to increase the effectiveness of technical assistance and its delivery.

3. Developed country Parties and other Parties within their capabilities shall promote and facilitate, supported by the private sector and other relevant stakeholders as appropriate, development, transfer and diffusion of, and access to, up-to-date environmentally sound alternative technologies to developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States, and Parties with economies in transition, to strengthen their capacity to effectively implement this Convention.

4. The Conference of the Parties shall, by its second meeting and thereafter on a regular basis, and taking into account submissions and reports from Parties including those as provided for in Article 21 and information provided by other stakeholders:

(a) Consider information on existing initiatives and progress made in relation to alternative technologies;

(b) Consider the needs of Parties, particularly developing country Parties, for alternative technologies; and

(c) Identify challenges experienced by Parties, particularly developing country Parties, in technology transfer.

5. The Conference of the Parties shall make recommendations on how capacity-building, technical assistance and technology transfer could be further enhanced under this Article.

## **Article 15**

### **Implementation and Compliance Committee**

1. A mechanism, including a Committee as a subsidiary body of the Conference of the Parties, is hereby established to promote implementation of, and review compliance with, all provisions of this Convention. The mechanism, including the Committee, shall be facilitative in nature and shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of Parties.

2. The Committee shall promote implementation of, and review compliance with, all provisions of this Convention. The Committee shall examine both individual and systemic issues of implementation and compliance and make recommendations, as appropriate, to the Conference of the Parties.

3. The Committee shall consist of 15 members, nominated by Parties and elected by the Conference of the Parties, with due consideration to equitable geographical representation based on the five regions of the United Nations; the first members shall be elected at the first meeting of the Conference of the Parties and thereafter in accordance with the rules of procedure approved by the Conference of the Parties pursuant to paragraph 5; the members of the Committee shall have competence in a field relevant to this Convention and reflect an appropriate balance of expertise.
4. The Committee may consider issues on the basis of:
  - (a) Written submissions from any Party with respect to its own compliance;
  - (b) National reports in accordance with Article 21; and
  - (c) Requests from the Conference of the Parties.
5. The Committee shall elaborate its rules of procedure, which shall be subject to approval by the second meeting of the Conference of the Parties; the Conference of the Parties may adopt further terms of reference for the Committee.
6. The Committee shall make every effort to adopt its recommendations by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted and no consensus is reached, such recommendations shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the members present and voting, based on a quorum of two-thirds of the members.

## Article 16

### Health aspects

1. Parties are encouraged to:
  - (a) Promote the development and implementation of strategies and programmes to identify and protect populations at risk, particularly vulnerable populations, and which may include adopting science-based health guidelines relating to the exposure to mercury and mercury compounds, setting targets for mercury exposure reduction, where appropriate, and public education, with the participation of public health and other involved sectors;
  - (b) Promote the development and implementation of science-based educational and preventive programmes on occupational exposure to mercury and mercury compounds;
  - (c) Promote appropriate health-care services for prevention, treatment and care for populations affected by the exposure to mercury or mercury compounds; and
  - (d) Establish and strengthen, as appropriate, the institutional and health professional capacities for the prevention, diagnosis, treatment and monitoring of health risks related to the exposure to mercury and mercury compounds.
2. The Conference of the Parties, in considering health-related issues or activities, should:
  - (a) Consult and collaborate with the World Health Organization, the International Labour Organization and other relevant intergovernmental organizations, as appropriate; and
  - (b) Promote cooperation and exchange of information with the World Health Organization, the International Labour Organization and other relevant intergovernmental organizations, as appropriate.

## Article 17

### Information exchange

1. Each Party shall facilitate the exchange of:
  - (a) Scientific, technical, economic and legal information concerning mercury and mercury compounds, including toxicological, ecotoxicological and safety information;
  - (b) Information on the reduction or elimination of the production, use, trade, emissions and releases of mercury and mercury compounds;
  - (c) Information on technically and economically viable alternatives to:
    - (i) Mercury-added products;
    - (ii) Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used; and



(iii) Activities and processes that emit or release mercury or mercury compounds; including information on the health and environmental risks and economic and social costs and benefits of such alternatives; and

(d) Epidemiological information concerning health impacts associated with exposure to mercury and mercury compounds, in close cooperation with the World Health Organization and other relevant organizations, as appropriate.

2. Parties may exchange the information referred to in paragraph 1 directly, through the Secretariat, or in cooperation with other relevant organizations, including the secretariats of chemicals and wastes conventions, as appropriate.

3. The Secretariat shall facilitate cooperation in the exchange of information referred to in this Article, as well as with relevant organizations, including the secretariats of multilateral environmental agreements and other international initiatives. In addition to information from Parties, this information shall include information from intergovernmental and non-governmental organizations with expertise in the area of mercury, and from national and international institutions with such expertise.

4. Each Party shall designate a national focal point for the exchange of information under this Convention, including with regard to the consent of importing Parties under Article 3.

5. For the purposes of this Convention, information on the health and safety of humans and the environment shall not be regarded as confidential. Parties that exchange other information pursuant to this Convention shall protect any confidential information as mutually agreed.

## Article 18

### Public information, awareness and education

1. Each Party shall, within its capabilities, promote and facilitate:

(a) Provision to the public of available information on:

- (i) The health and environmental effects of mercury and mercury compounds;
- (ii) Alternatives to mercury and mercury compounds;
- (iii) The topics identified in paragraph 1 of Article 17;
- (iv) The results of its research, development and monitoring activities under Article 19; and
- (v) Activities to meet its obligations under this Convention;

(b) Education, training and public awareness related to the effects of exposure to mercury and mercury compounds on human health and the environment in collaboration with relevant intergovernmental and non-governmental organizations and vulnerable populations, as appropriate.

2. Each Party shall use existing mechanisms or give consideration to the development of mechanisms, such as pollutant release and transfer registers where applicable, for the collection and dissemination of information on estimates of its annual quantities of mercury and mercury compounds that are emitted, released or disposed of through human activities.

## Article 19

### Research, development and monitoring

1. Parties shall endeavour to cooperate to develop and improve, taking into account their respective circumstances and capabilities:

(a) Inventories of use, consumption, and anthropogenic emissions to air and releases to water and land of mercury and mercury compounds;

(b) Modelling and geographically representative monitoring of levels of mercury and mercury compounds in vulnerable populations and in environmental media, including biotic media such as fish, marine mammals, sea turtles and birds, as well as collaboration in the collection and exchange of relevant and appropriate samples;

(c) Assessments of the impact of mercury and mercury compounds on human health and the environment, in addition to social, economic and cultural impacts, particularly in respect of vulnerable populations;

(d) Harmonized methodologies for the activities undertaken under subparagraphs (a), (b) and (c);

(e) Information on the environmental cycle, transport (including long-range transport and deposition), transformation and fate of mercury and mercury compounds in a range of ecosystems, taking appropriate account of the distinction between anthropogenic and natural emissions and releases of mercury and of remobilization of mercury from historic deposition;

(f) Information on commerce and trade in mercury and mercury compounds and mercury-added products; and

(g) Information and research on the technical and economic availability of mercury-free products and processes and on best available techniques and best environmental practices to reduce and monitor emissions and releases of mercury and mercury compounds.

2. Parties should, where appropriate, build on existing monitoring networks and research programmes in undertaking the activities identified in paragraph 1.

## **Article 20**

### **Implementation plans**

1. Each Party may, following an initial assessment, develop and execute an implementation plan, taking into account its domestic circumstances, for meeting the obligations under this Convention. Any such plan should be transmitted to the Secretariat as soon as it has been developed.

2. Each Party may review and update its implementation plan, taking into account its domestic circumstances and referring to guidance from the Conference of the Parties and other relevant guidance.

3. Parties should, in undertaking work in paragraphs 1 and 2, consult national stakeholders to facilitate the development, implementation, review and updating of their implementation plans.

4. Parties may also coordinate on regional plans to facilitate implementation of this Convention.

## **Article 21**

### **Reporting**

1. Each Party shall report to the Conference of the Parties, through the Secretariat, on the measures it has taken to implement the provisions of this Convention and on the effectiveness of such measures and the possible challenges in meeting the objectives of the Convention.

2. Each Party shall include in its reporting the information as called for in Articles 3, 5, 7, 8 and 9 of this Convention.

3. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, decide upon the timing and format of the reporting to be followed by the Parties, taking into account the desirability of coordinating reporting with other relevant chemicals and wastes conventions.

## **Article 22**

### **Effectiveness evaluation**

1. The Conference of the Parties shall evaluate the effectiveness of this Convention, beginning no later than six years after the date of entry into force of the Convention and periodically thereafter at intervals to be decided by it.

2. To facilitate the evaluation, the Conference of the Parties shall, at its first meeting, initiate the establishment of arrangements for providing itself with comparable monitoring data on the presence and movement of mercury and mercury compounds in the environment as well as trends in levels of mercury and mercury compounds observed in biotic media and vulnerable populations.

3. The evaluation shall be conducted on the basis of available scientific, environmental, technical, financial and economic information, including:

(a) Reports and other monitoring information provided to the Conference of the Parties pursuant to paragraph 2;

(b) Reports submitted pursuant to Article 21;

- (c) Information and recommendations provided pursuant to Article 15; and
- (d) Reports and other relevant information on the operation of the financial assistance, technology transfer and capacity-building arrangements put in place under this Convention.

## Article 23

### Conference of the Parties

1. A Conference of the Parties is hereby established.
2. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Executive Director of the United Nations Environment Programme no later than one year after the date of entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at regular intervals to be decided by the Conference.
3. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.
4. The Conference of the Parties shall by consensus agree upon and adopt at its first meeting rules of procedure and financial rules for itself and any of its subsidiary bodies, as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat.
5. The Conference of the Parties shall keep under continuous review and evaluation the implementation of this Convention. It shall perform the functions assigned to it by this Convention and, to that end, shall:
  - (a) Establish such subsidiary bodies as it considers necessary for the implementation of this Convention;
  - (b) Cooperate, where appropriate, with competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies;
  - (c) Regularly review all information made available to it and to the Secretariat pursuant to Article 21;
  - (d) Consider any recommendations submitted to it by the Implementation and Compliance Committee;
  - (e) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the objectives of this Convention; and
  - (f) Review Annexes A and B pursuant to Article 4 and Article 5.
6. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not a Party to this Convention, may be represented at meetings of the Conference of the Parties as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, that is qualified in matters covered by this Convention and has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties as an observer may be admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

## Article 24

### Secretariat

1. A Secretariat is hereby established.
2. The functions of the Secretariat shall be:
  - (a) To make arrangements for meetings of the Conference of the Parties and its subsidiary bodies and to provide them with services as required;
  - (b) To facilitate assistance to Parties, particularly developing country Parties and Parties with economies in transition, on request, in the implementation of this Convention;
  - (c) To coordinate, as appropriate, with the secretariats of relevant international bodies, particularly other chemicals and waste conventions;

(d) To assist Parties in the exchange of information related to the implementation of this Convention;

(e) To prepare and make available to the Parties periodic reports based on information received pursuant to Articles 15 and 21 and other available information;

(f) To enter, under the overall guidance of the Conference of the Parties, into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and

(g) To perform the other secretariat functions specified in this Convention and such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.

3. The secretariat functions for this Convention shall be performed by the Executive Director of the United Nations Environment Programme, unless the Conference of the Parties decides, by a three-fourths majority of the Parties present and voting, to entrust the secretariat functions to one or more other international organizations.

4. The Conference of the Parties, in consultation with appropriate international bodies, may provide for enhanced cooperation and coordination between the Secretariat and the secretariats of other chemicals and wastes conventions. The Conference of the Parties, in consultation with appropriate international bodies, may provide further guidance on this matter.

## Article 25

### Settlement of disputes

1. Parties shall seek to settle any dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation or other peaceful means of their own choice.

2. When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party that is not a regional economic integration organization may declare in a written instrument submitted to the Depositary that, with regard to any dispute concerning the interpretation or application of this Convention, it recognizes one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) Arbitration in accordance with the procedure set out in Part I of Annex E;

(b) Submission of the dispute to the International Court of Justice.

3. A Party that is a regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with paragraph 2.

4. A declaration made pursuant to paragraph 2 or 3 shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of its revocation has been deposited with the Depositary.

5. The expiry of a declaration, a notice of revocation or a new declaration shall in no way affect proceedings pending before an arbitral tribunal or the International Court of Justice, unless the parties to the dispute otherwise agree.

6. If the parties to a dispute have not accepted the same means of dispute settlement pursuant to paragraph 2 or 3, and if they have not been able to settle their dispute through the means mentioned in paragraph 1 within twelve months following notification by one Party to another that a dispute exists between them, the dispute shall be submitted to a conciliation commission at the request of any party to the dispute. The procedure set out in Part II of Annex E shall apply to conciliation under this Article.

## Article 26

### Amendments to the Convention

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party.

2. Amendments to this Convention shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate the proposed amendment to the signatories to this Convention and, for information, to the Depositary.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting.
4. An adopted amendment shall be communicated by the Depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval.
5. Ratification, acceptance or approval of an amendment shall be notified to the Depositary in writing. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 shall enter into force for the Parties having consented to be bound by it on the ninetieth day after the date of deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by at least three-fourths of the Parties that were Parties at the time at which the amendment was adopted. Thereafter, the amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

## **Article 27**

### **Adoption and amendment of annexes**

1. Annexes to this Convention shall form an integral part thereof and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.
2. Any additional annexes adopted after the entry into force of this Convention shall be restricted to procedural, scientific, technical or administrative matters.
3. The following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention:
  - (a) Additional annexes shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in paragraphs 1–3 of Article 26;
  - (b) Any Party that is unable to accept an additional annex shall so notify the Depositary, in writing, within one year from the date of communication by the Depositary of the adoption of such annex. The Depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time notify the Depositary, in writing, that it withdraws a previous notification of non-acceptance in respect of an additional annex, and the annex shall thereupon enter into force for that Party subject to subparagraph (c); and
  - (c) On the expiry of one year from the date of the communication by the Depositary of the adoption of an additional annex, the annex shall enter into force for all Parties that have not submitted a notification of non-acceptance in accordance with the provisions of subparagraph (b).
4. The proposal, adoption and entry into force of amendments to annexes to this Convention shall be subject to the same procedures as for the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to the Convention, except that an amendment to an annex shall not enter into force with regard to any Party that has made a declaration with regard to amendment of annexes in accordance with paragraph 5 of Article 30, in which case any such amendment shall enter into force for such a Party on the ninetieth day after the date it has deposited with the Depositary its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect to such amendment.
5. If an additional annex or an amendment to an annex is related to an amendment to this Convention, the additional annex or amendment shall not enter into force until such time as the amendment to the Convention enters into force.

## **Article 28**

### **Right to vote**

1. Each Party to this Convention shall have one vote, except as provided for in paragraph 2.
2. A regional economic integration organization, on matters within its competence, shall exercise its right to vote with a number of votes equal to the number of its member States that are Parties to this Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right to vote, and vice versa.

## Article 29

### Signature

This Convention shall be opened for signature at Kumamoto, Japan, by all States and regional economic integration organizations on 10 and 11 October 2013, and thereafter at the United Nations Headquarters in New York until 9 October 2014.

## Article 30

### Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by States and by regional economic integration organizations. It shall be open for accession by States and by regional economic integration organizations from the day after the date on which the Convention is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.
2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.
3. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence in respect of the matters governed by this Convention. Any such organization shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any relevant modification of the extent of its competence.
4. Each State or regional economic integration organization is encouraged to transmit to the Secretariat at the time of its ratification, acceptance, approval or accession of the Convention information on its measures to implement the Convention.
5. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, any Party may declare that, with regard to it, any amendment to an annex shall enter into force only upon the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto.

## Article 31

### Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
3. For the purposes of paragraphs 1 and 2, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of that organization.

## Article 32

### Reservations

No reservations may be made to this Convention.

## Article 33

### Withdrawal

1. At any time after three years from the date on which this Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

#### **Article 34**

##### **Depositary**

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Convention.

#### **Article 35**

##### **Authentic texts**

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Depositary.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done at Kumamoto, Japan, on this tenth day of October, two thousand and thirteen.

## Annex A

## Mercury-added products

The following products are excluded from this Annex:

- (a) Products essential for civil protection and military uses;
- (b) Products for research, calibration of instrumentation, for use as reference standard;
- (c) Where no feasible mercury-free alternative for replacement is available, switches and relays, cold cathode fluorescent lamps and external electrode fluorescent lamps (CCFL and EEFL) for electronic displays, and measuring devices;
- (d) Products used in traditional or religious practices; and
- (e) Vaccines containing thiomersal as preservatives.

## Part I: Products subject to Article 4, paragraph 1

Mercury-added products	Date after which the manufacture, import or export of the product shall not be allowed (phase-out date)
Batteries, except for button zinc silver oxide batteries with a mercury content < 2% and button zinc air batteries with a mercury content < 2%	2020
Switches and relays, except very high accuracy capacitance and loss measurement bridges and high frequency radio frequency switches and relays in monitoring and control instruments with a maximum mercury content of 20 mg per bridge, switch or relay	2020
Compact fluorescent lamps (CFLs) for general lighting purposes that are ≤ 30 watts with a mercury content exceeding 5 mg per lamp burner	2020
Linear fluorescent lamps (LFLs) for general lighting purposes: (a) Triband phosphor < 60 watts with a mercury content exceeding 5 mg per lamp; (b) Halophosphate phosphor ≤ 40 watts with a mercury content exceeding 10 mg per lamp	2020
High pressure mercury vapour lamps (HPMV) for general lighting purposes	2020
Mercury in cold cathode fluorescent lamps and external electrode fluorescent lamps (CCFL and EEFL) for electronic displays: (a) short length (≤ 500 mm) with mercury content exceeding 3.5 mg per lamp (b) medium length (> 500 mm and ≤ 1 500 mm) with mercury content exceeding 5 mg per lamp (c) long length (> 1 500 mm) with mercury content exceeding 13 mg per lamp	2020
Cosmetics (with mercury content above 1ppm), including skin lightening soaps and creams, and not including eye area cosmetics where mercury is used as a preservative and no effective and safe substitute preservatives are available <sup>1/</sup>	2020
Pesticides, biocides and topical antiseptics	2020
The following non-electronic measuring devices except non-electronic measuring devices installed in large-scale equipment or those used for high precision measurement, where no suitable mercury-free alternative is available: (a) barometers; (b) hygrometers; (c) manometers; (d) thermometers; (e) sphygmomanometers.	2020

<sup>1/</sup> The intention is not to cover cosmetics, soaps or creams with trace contaminants of mercury.



**Part II: Products subject to Article 4, paragraph 3**

<b>Mercury-added products</b>	<b>Provisions</b>
Dental amalgam	<p>Measures to be taken by a Party to phase down the use of dental amalgam shall take into account the Party's domestic circumstances and relevant international guidance and shall include two or more of the measures from the following list:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) Setting national objectives aiming at dental caries prevention and health promotion, thereby minimizing the need for dental restoration;</li> <li>(ii) Setting national objectives aiming at minimizing its use;</li> <li>(iii) Promoting the use of cost-effective and clinically effective mercury-free alternatives for dental restoration;</li> <li>(iv) Promoting research and development of quality mercury-free materials for dental restoration;</li> <li>(v) Encouraging representative professional organizations and dental schools to educate and train dental professionals and students on the use of mercury-free dental restoration alternatives and on promoting best management practices;</li> <li>(vi) Discouraging insurance policies and programmes that favour dental amalgam use over mercury-free dental restoration;</li> <li>(vii) Encouraging insurance policies and programmes that favour the use of quality alternatives to dental amalgam for dental restoration;</li> <li>(viii) Restricting the use of dental amalgam to its encapsulated form;</li> <li>(ix) Promoting the use of best environmental practices in dental facilities to reduce releases of mercury and mercury compounds to water and land.</li> </ul>

## Annex B

### Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used

#### Part I: Processes subject to Article 5, paragraph 2

Manufacturing processes using mercury or mercury compounds	Phase-out date
Chlor-alkali production	2025
Acetaldehyde production in which mercury or mercury compounds are used as a catalyst	2018

#### Part II: Processes subject to Article 5, paragraph 3

Mercury using process	Provisions
Vinyl chloride monomer production	<p>Measures to be taken by the Parties shall include but not be limited to:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) Reduce the use of mercury in terms of per unit production by 50 per cent by the year 2020 against 2010 use;</li> <li>(ii) Promoting measures to reduce the reliance on mercury from primary mining;</li> <li>(iii) Taking measures to reduce emissions and releases of mercury to the environment;</li> <li>(iv) Supporting research and development in respect of mercury-free catalysts and processes;</li> <li>(v) Not allowing the use of mercury five years after the Conference of the Parties has established that mercury-free catalysts based on existing processes have become technically and economically feasible;</li> <li>(vi) Reporting to the Conference of the Parties on its efforts to develop and/or identify alternatives and phase out mercury use in accordance with Article 21.</li> </ul>
Sodium or Potassium Methylate or Ethylate	<p>Measures to be taken by the Parties shall include but not be limited to:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) Measures to reduce the use of mercury aiming at the phase out of this use as fast as possible and within 10 years of the entry into force of the Convention;</li> <li>(ii) Reduce emissions and releases in terms of per unit production by 50 per cent by 2020 compared to 2010;</li> <li>(iii) Prohibiting the use of fresh mercury from primary mining;</li> <li>(iv) Supporting research and development in respect of mercury-free processes;</li> <li>(v) Not allowing the use of mercury five years after the Conference of the Parties has established that mercury-free processes have become technically and economically feasible;</li> <li>(vi) Reporting to the Conference of the Parties on its efforts to develop and/or identify alternatives and phase out mercury use in accordance with Article 21.</li> </ul>
Production of polyurethane using mercury containing catalysts	<p>Measures to be taken by the Parties shall include but not be limited to:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(i) Taking measures to reduce the use of mercury, aiming at the phase out of this use as fast as possible, within 10 years of the entry into force of the Convention;</li> <li>(ii) Taking measures to reduce the reliance on mercury from primary mercury mining;</li> <li>(iii) Taking measures to reduce emissions and releases of mercury to the environment;</li> <li>(iv) Encouraging research and development in respect of mercury-free catalysts and processes;</li> <li>(v) Reporting to the Conference of the Parties on its efforts to develop and/or identify alternatives and phase out mercury use in accordance with Article 21.</li> </ul> <p>Paragraph 6 of Article 5 shall not apply to this manufacturing process.</p>

## Annex C

### Artisanal and small-scale gold mining

#### National action plans

1. Each Party that is subject to the provisions of paragraph 3 of Article 7 shall include in its national action plan:

- (a) National objectives and reduction targets;
- (b) Actions to eliminate:
  - (i) Whole ore amalgamation;
  - (ii) Open burning of amalgam or processed amalgam;
  - (iii) Burning of amalgam in residential areas; and
  - (iv) Cyanide leaching in sediment, ore or tailings to which mercury has been added without first removing the mercury;
- (c) Steps to facilitate the formalization or regulation of the artisanal and small-scale gold mining sector;
- (d) Baseline estimates of the quantities of mercury used and the practices employed in artisanal and small-scale gold mining and processing within its territory;
- (e) Strategies for promoting the reduction of emissions and releases of, and exposure to, mercury in artisanal and small-scale gold mining and processing, including mercury-free methods;
- (f) Strategies for managing trade and preventing the diversion of mercury and mercury compounds from both foreign and domestic sources to use in artisanal and small scale gold mining and processing;
- (g) Strategies for involving stakeholders in the implementation and continuing development of the national action plan;
- (h) A public health strategy on the exposure of artisanal and small-scale gold miners and their communities to mercury. Such a strategy should include, inter alia, the gathering of health data, training for health-care workers and awareness-raising through health facilities;
- (i) Strategies to prevent the exposure of vulnerable populations, particularly children and women of child-bearing age, especially pregnant women, to mercury used in artisanal and small-scale gold mining;
- (j) Strategies for providing information to artisanal and small-scale gold miners and affected communities; and
- (k) A schedule for the implementation of the national action plan.

2. Each Party may include in its national action plan additional strategies to achieve its objectives, including the use or introduction of standards for mercury-free artisanal and small-scale gold mining and market-based mechanisms or marketing tools.

## **Annex D**

### **List of point sources of emissions of mercury and mercury compounds to the atmosphere**

#### **Point source category:**

Coal-fired power plants;

Coal-fired industrial boilers;

Smelting and roasting processes used in the production of non-ferrous metals; <sup>1/</sup>

Waste incineration facilities;

Cement clinker production facilities.

---

<sup>1/</sup> For the purpose of this Annex, “non-ferrous metals” refers to lead, zinc, copper and industrial gold.

## Annex E

### Arbitration and conciliation procedures

#### Part I: Arbitration procedure

The arbitration procedure for purposes of paragraph 2 (a) of Article 25 of this Convention shall be as follows:

##### Article 1

1. A Party may initiate recourse to arbitration in accordance with Article 25 of this Convention by written notification addressed to the other party or parties to the dispute. The notification shall be accompanied by a statement of claim, together with any supporting documents. Such notification shall state the subject matter of arbitration and include, in particular, the Articles of this Convention the interpretation or application of which are at issue.

2. The claimant party shall notify the Secretariat that it is referring a dispute to arbitration pursuant to Article 25 of this Convention. The notification shall be accompanied by the written notification of the claimant party, the statement of claim, and the supporting documents referred to in paragraph 1 above. The Secretariat shall forward the information thus received to all Parties.

##### Article 2

1. If a dispute is referred to arbitration in accordance with Article 1 above, an arbitral tribunal shall be established. It shall consist of three members.

2. Each party to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by agreement the third arbitrator, who shall be the President of the tribunal. In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint one arbitrator jointly by agreement. The President of the tribunal shall not be a national of any of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of any of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

##### Article 3

1. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the date on which the respondent party receives the notification of the arbitration, the other party may inform the Secretary-General of the United Nations, who shall make the designation within a further two-month period.

2. If the President of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the date of the appointment of the second arbitrator, the Secretary-General of the United Nations shall, at the request of a party, designate the President within a further two-month period.

##### Article 4

The arbitral tribunal shall render its decisions in accordance with the provisions of this Convention and international law.

##### Article 5

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own rules of procedure.

##### Article 6

The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties to the dispute, recommend essential interim measures of protection.

##### Article 7

The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

- (a) Provide it with all relevant documents, information and facilities; and

- (b) Enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

#### **Article 8**

The parties to the dispute and the arbitrators are under an obligation to protect the confidentiality of any information or documents that they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

#### **Article 9**

Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the costs of the tribunal shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its costs and shall furnish a final statement thereof to the parties.

#### **Article 10**

A Party that has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute that may be affected by the decision may intervene in the proceedings with the consent of the arbitral tribunal.

#### **Article 11**

The arbitral tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject matter of the dispute.

#### **Article 12**

Decisions of the arbitral tribunal on both procedure and substance shall be taken by a majority vote of its members.

#### **Article 13**

1. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to make its decision. Absence of a party or a failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings.

2. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

#### **Article 14**

The arbitral tribunal shall render its final decision within five months of the date on which it is fully constituted, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period that should not exceed five more months.

#### **Article 15**

The final decision of the arbitral tribunal shall be confined to the subject matter of the dispute and shall state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the final decision. Any member of the tribunal may attach a separate or dissenting opinion to the final decision.

#### **Article 16**

The final decision shall be binding on the parties to the dispute. The interpretation of this Convention given by the final decision shall also be binding upon a Party intervening under Article 10 above insofar as it relates to matters in respect of which that Party intervened. The final decision shall be without appeal unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure.

#### **Article 17**

Any disagreement that may arise between those bound by the final decision in accordance with Article 16 above, as regards the interpretation or manner of implementation of that final decision, may be submitted by any of them for decision to the arbitral tribunal that rendered it.

## **Part II: Conciliation procedure**

The conciliation procedure for purposes of paragraph 6 of Article 25 of this Convention shall be as follows:

### **Article 1**

A request by a party to a dispute to establish a conciliation commission pursuant to paragraph 6 of Article 25 of this Convention shall be addressed in writing to the Secretariat, with a copy to the other party or parties to the dispute. The Secretariat shall forthwith inform all Parties accordingly.

### **Article 2**

1. The conciliation commission shall, unless the parties to the dispute otherwise agree, comprise three members, one appointed by each party concerned and a President chosen jointly by those members.

2. In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint their member of the commission jointly by agreement.

### **Article 3**

If any appointment by the parties to the dispute is not made within two months of the date of receipt by the Secretariat of the written request referred to in Article 1 above, the Secretary-General of the United Nations shall, upon request by any party, make such appointment within a further two-month period.

### **Article 4**

If the President of the conciliation commission has not been chosen within two months of the appointment of the second member of the commission, the Secretary-General of the United Nations shall, upon request by any party to the dispute, designate the President within a further two-month period.

### **Article 5**

The conciliation commission shall assist the parties to the dispute in an independent and impartial manner in their attempt to reach an amicable resolution.

### **Article 6**

1. The conciliation commission may conduct the conciliation proceedings in such a manner as it considers appropriate, taking fully into account the circumstances of the case and the views the parties to the dispute may express, including any request for a swift resolution. It may adopt its own rules of procedure as necessary, unless the parties otherwise agree.

2. The conciliation commission may, at any time during the proceedings, make proposals or recommendations for a resolution of the dispute.

### **Article 7**

The parties to the dispute shall cooperate with the conciliation commission. In particular, they shall endeavour to comply with requests by the commission to submit written materials, provide evidence and attend meetings. The parties and the members of the conciliation commission are under an obligation to protect the confidentiality of any information or documents they receive in confidence during the proceedings of the commission.

### **Article 8**

The conciliation commission shall take its decisions by a majority vote of its members.

### **Article 9**

Unless the dispute has already been resolved, the conciliation commission shall render a report with recommendations for resolution of the dispute no later than twelve months of being fully constituted, which the parties to the dispute shall consider in good faith.

**Article 10**

Any disagreement as to whether the conciliation commission has competence to consider a matter referred to it shall be decided by the commission.

**Article 11**

The costs of the conciliation commission shall be borne by the parties to the dispute in equal shares, unless they agree otherwise. The commission shall keep a record of all its costs and shall furnish a final statement thereof to the parties.

---



pne 6 kl.

SUREDAGUOTA



# LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

## NUTARIMAS

### **DĖL KREIPIMOSI Į RESPUBLIKOS PREZIDENTĄ SU PRAŠYMU PATEIKTI LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI RATIFIKUOTI MINAMOTOS KONVENCIJĄ DĖL GYVSIDABRIO**

Nr.  
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Kreiptis į Lietuvos Respublikos Prezidentą su prašymu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 2 punktu ir 138 straipsnio pirmosios dalies 6 punktu, pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 2013 m. spalio 10 d. Kumamoto mieste priimtą Minamotos konvenciją dėl gyvsidabrio.

Ministras Pirmininkas

Saulius Skvernelis

Užsienio reikalų ministras

Linas Antanas Linkevičius